

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

NAMNET OCH BILDEN å Iduns första sida framställa i dag en af samtidens mest illustra svenska kvinnor, känd och högt skattad genom en mångårig verksamhet inom litteraturen, skolvärlden och tidningspressen.

MELLAN DET skånska föräldrahemmet i Hammarlöf, där Cecilia Bååth-Holmbergs fader 1857 blef kyrkoherde och där han och hans själfulla maka Alfhilda Bååth — en ättling af den litterärt och konstnärligt anlagda släkten Lundblad — skapat ett både ut- och invändigt vackert hem, samt Tärna folkhögskola i Västmanland ligger en lefnad från den sorgfria barndomen till den mogna tidsåldern, ett lif, rikt på personlighetens inre utveckling och fördjupning samt markeradt af många och olikartade insatser, som bära vittnesbörd om en frodig inre natur. I själfva verket torde de kvinnor i Sverige vara rätt få, hvilka omspanna ett så pass stort och skiftande intresseområde som det, hvilket öppnats för Cecilia Bååth-Holmberg och fyllt hennes själ.

Under många år fick äfven hennes lefnad kampens prägel, ty hennes mans lifsuppgift, folkhögskolan, blef äfven hennes, och som denna den vuxna ungdomens, framför allt landtmannaungdomens, viktiga sak i vårt land länge fått fresta stridens villkor såväl hos myndigheter som i pressen och ute bland befolkningen, så följdes äfven i detta fall de båda makarna som goda kamrater i nöd och lust. Flerfaldiga äro de varma, sakrika och belysande uppsatser om folkhögskolan, som flutit ur fru B.-H:s lätta penna, och bland dessa har en återgifvits dels i "Comenius-Blätter för Volkserziehung", dels i en österrikisk tidskrift. I mer än 25 år har hon som föreståndarinna ledt Tärna kvinnliga folkhögskola. En finsk författarinna skildrade i Stockholms Dagblad för några år sedan sina intryck därifrån. "Såsom talarinna," heter det där, "är fru C. B.-H. full af lif och inspiration. Såväl i tal som i skrift gifver hon det bästa, det ädlaste af sin egen personlighet. Författarinnan af "Skogsboda gård" har sitt alldeles särskilda sätt att undervisa allmogedöttrarna, ty hon har förmåga att väcka en ideell öfvertygelse om arbetets ära. I hennes närhet fattas såväl lärare som elever af flitens ande."

Cecilia Bååth-Holmbergs författarskap rör sig inom tre hufvudområden: det skönlitterära själfständiga skapandets, den historiska och litteraturhistoriska teckningens, de praktiskt-sociala uppgifternas. Till det första höra: "Sydskånska teckningar" (med många drag från hennes eget

CECILIA BÅÅTH-HOLMBERG

NÅGRA MINNESORD PÅ 50-ÅRS DAGEN.

F. Flodin foto.

barndoms- och ungdomslif), "Spillror", "Pepita" och "När seklet var ungt", förf:s hufvudverk, en i sitt slag klassisk bok genom säker tids- och karaktärsteckning, genom ro, värme, idealitet öfver det hela.

Nyssnämnda finska skriftställarinna torde nog ha rätt, då hon säger, att C. B.-H. "har aldrig varit någon författarinna "på modet", men hennes böcker skola ej heller allt för snart blifva gammalmodiga." Icke vidtfamnande fantasi, ej heller en rikedom af dramatiskt spännande scener äro hufvuddragen, men så mycket mera själfullhet, andlig nobless, ren sedlig luft, lifvets egen friskhet och trovärdighet. Hon plöjer icke den lägre erotikens tegar, och brottets psykologi lockar henne ej. Däremot finner man öfverallt förträffliga naturtaflor, betagande hemlifsinteriörer, äkta och naturligt samtalston, kärlek till det mänskliga.

Det senare särskildt är ett genomgående drag äfven i C. B.-H:s historiska och litteraturhistoriska skildringar. Till de förra höra: Carl XV (som gått ut i en ofantlig upplaga), Guisepppe Garibaldi, Charles Gordon, Kampen om

Fru Cecilia Bååth-Holmberg å Tärna fyller freda gen den 1 mars sitt 50:e år. Hvilken värdigare lifsgärning skulle väl då de svenska kvinnornas tidning kunna hugfästa på hedersplatsen i sitt vecko-nummer!

negerslafveriet, En svensk storman (prosten och politikern F. B. v. Schwerin, fader till den af Runeberg besjungne unge hjälten Wilhelm v. S.). Till de senare höra: Björnstjerne Björnson (1885), Frihetens sångarätt i Sverige på 1840-talet, Schiller, Skaldepolitik och Skalde-drömmar (Emil v. Qvanten).

En synnerligen omfattande beläsenhet kommer i dessa böcker öfver allt till synes, hvad äfven framgår af de aktningssjudande källförteckningarna. Man har mer än en gång anmärkt, att de historiska gestalter, som möta i C. B.-H:s skrifter, äro tecknade i för ljus dager, skuggsidorna för litet framträdande, eller också att en viss s. k. hjälteälskan icke kan fränkännas henne. Å andra sidan kan med skäl sägas, att man ej är en djup kritiker, för det man med ängslig noggrannhet uppsöker en personlighets brister och svaga punkter. Det blir lätt lappverk, men ingen stor helgjuttenhet genom denna metod. Fru B.-H. följer ej de mörka linjerna i de tecknade personligheternas karaktärer, men att se det sammanhållande i deras lif, det som var deras egentliga uppgift och lifsinsats och därigenom också deras sanna jag — detta har det varit C. B.-H. af vikt att se, uppsöka och

framställa. En bred humanitets, en sant religiös barmhärtighets värmeström går därför fram i dessa de många arbetsårens vackra alster, som utgöra en sund och lifsvidgande läsning för ungdom, själfskrifna böcker i folk- och vandringsbibliotek. — Flere af hennes arbeten ha utkommit på danska, tyska och finska.

Ett särskildt rum intager hennes mycket lärorika och friska bok om Västmanland, som vi hört bland andra Selma Lagerlöf mycket lof-orda.

Vi nämnde som en förtjänst hos förf., att hennes böcker äro goda ungdoms- och folkböcker. "Cecilia Bååth-Holmbergs böcker," säger en skildrare, "verka på samma sätt som hennes egen personlighet, de upplifva det trötta sinnet och väcka en flitens och plikttröhetens ande och låta oss erfara en liflig känsla af samhörighet med alla dem, som lefvat för det ädla och sanna i alla tider."

Särskildt för ungdom skrifna äro "I häfdernas hall" och "Skogsboda gård". Denna senare skulle man kunna säga — och det har också framhållits af en granskare — utgöra i

Hvad är ?

Namnet "Victoria" i en damkänga är en borgen för bästa material och arbete intill minsta detalj.

Victoria kängor äro oklanderligt välsittande — och af förnäm elegans. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt och tillverkas af

Ludvig Traugott, Stockholm.

många hänseenden en utfyllnad till Selma Lagerlöfs berömda ungdomsbok "Nils Holgersons underbara resa genom Sverige". Mindre fantasirik och sinnet med oemotståndlig makt medryckande däremot är fru B.-H:s bok, koncentrerad som den är till en enda landtgård, mycket instruktiv i angenäm och fängslande form samt ägnad att väcka kärlek både till land och landlif.

För våra dagars sociala frågor har C. B.-H. visat mycket intresse. Hon är medlem af styrelserna för samfundet "Unison sång" och "Gustaf-Adolfsförbundet för Sveriges unge krigsmän". Till den af henne utgifna skriftserien "Nordiska öresbiblioteket" har hon själf bidragit bl. a. med två mycket uppmärksammade och eldfullt skrifna uppsatser "Social pånyttfödelse" samt "Låt oss lefva för barnen". Hvad den förra åsyftar, framgår af dessa hennes ord: "Detta — att åt städernas skaror af fattiga barn bereda tillfälle till glädje och vederkvickelse i naturen är säkert en af de bästa vägarne till social hälsa... Det är vackert i städerna med vårdade planteringar och färgglada blomsterrabatter. Men det estetiska krafvet får ej bli ensidigt allenarådande. Ännu vackrare vore synen af rödkindade klarögda barn, som under glada skratt och lekar tumla om på de stora, trädskuggade, ängsliknande gräsmattor, som ett framsynt och människovänligt samhälle anordnat åt dem." Med denna uppsats som ett vägande och tändande uppslag beslöto för ett år sedan Sundsvalls stadsfullmäktige att anordna en folkpark. Den senare broschyren visar uppfostran såsom en stor och skön konst, en värdig uppgift för kvinnan i hvarje tidsålder. Varma väckelseord äro också hennes broschyrer om "Det skandinaviska sjömanshemmet i Kalkutta", samt "Skola vi taga vara på våra fabriksflickor?" (I Dagny 1900.)

Sedan några år utgifver fru B.-H. "Småhemmens kalender", där hon ger plats åt olika sidor af den sociala frågan; särskildt har hon ett varmt intresse för det lilla jordbruket, för hvars studerande hon för 3 år sedan reste till Danmark. Ett hennes nuvarande sträfvande är att vid Tärna få en landbruksskola för kvinnor, praktiskt åskådliggjord genom ett anordnad mönstersmåbruk. I samma anda skref hon i Stockh. Dagbl. 1905 en artikelserie, som afsåg att slå ett slag för Sveriges minst tillgodosedda klass: landarbetarnes, drängars och pigors föga kultiverade folklager. Ett drag af samma intresse är den af henne och hennes man år 1904 utgifna lilla programartikel "Nytt nationalvärn", som resulterade i ett förhöjdt statsanslag åt obemedlade folkhögskoleelever. — Hennes för flere år sedan i riksdagen utdelade artikel om det gamla Hälsingborgsfästet "Kärnan" var ett godt stöd åt konsul O. Trapps bifallna motion om statsanslag i och för restaurering af detta intressanta fornminne. Det torde ej vara ett misstag att nämna, att det var hennes kraftiga maningsartikel i Stockh. Dagbl.

om våra troféers i Riddarholmskyrkan förfall, som framdref ingripande från regeringens sida.

Ehuru Cecilia Bååth-Holmberg icke älskar offentlig polemik, kan hon icke förty utveckla en skärpa, som lämnar spår efter sig. Om hennes inlägg mot Louis De Geer i Svensk Tidskrift 1892, där hon uppträdde till försvar för Karl XV, fälldes det yttrandet, att man sällan läst något i formen så elegant och vördsam, i sak så vägande. I den bekanta fejden om "Nils Tufvesson" mellan Geijerstam och Warburg å ena, fru B.-H. å andra sidan var det ingalunda den senare, som kom till korta. En massa bref och telegram gåfvo uttryck af tacksamhet för hennes modiga uppträdande. I färskt minne äro hennes ljungande artiklar i höstas om "Pedagogisk dissektionsfanatism", som ledde till ingripande från undervisningsministerns sida samt till ett tack från 400 stockholmska lärare och lärarinnor.

Jämte sin man utgifver hon veckobladet

"Sveriges Vål", hvars uppgift är att hålla fram alla svenska intressen.

Fru Bååth-Holmberg gör eljes allt annat än intryck af att vara en stridslysten personlighet. "Främlingen", säger den förut citerade finska damen, "ser framför sig en späd fin kvinna, som han vid första ögonkastet tager för en ung flicka, en kvinna, hvilken årlånga kroppsliga lidanden ha försvagat och hvilken har en så ringa tanke om sin egen kraft, att hon gifver äran för sin arbetsförmåga åt den berömda läkare, doktor E. Westerlund, hvilken hon tillägnat arbetet "En svensk storman".

Då medaljen "Literis et artibus" åt henne öfverlämnades af landshöfding Wersäll, frambar han konung Oscars personliga önskan, att åt författarinnan måtte beskäras att länge få vara verksam inom den svenska folkbildningens och litteraturens område.

I denna vår konungs välönskan instämma säkerligen Iduns läsarinna och läsare.

Småskollärarynnornas ställning.

DÅ I DESSA DAGAR redaktisen för "Tidning för lärarinnor", fröken Anna Hammardahl, till regeringen inlämnat en 4,300 underskrifter stark petition från småskollärarynnorna med begäran om löneförhöjning, väcktes ånyo en lönefråga, som är ingenting

SMÅSKOLLÄRARNORNAS lönerörelse är icke alldeles ny. År 1893 tog fröken Anna Hammardahl, som själf arbetat som småskollärarynna, initiativet till densamma och en petition med 2,000 namnunderskrifter inlämnades till regeringen. Denna resulterade i en höjning af 50 kronor af grundlönen, så att den kom att uppgå till sin nuvarande storlek eller 350 kr. pr år.

Med denna summa — 350 kr. — bör det väl för hvar och en vara gifvet, att detta lönekraf först och främst är en brödfråga och såsom sådan en smula svår att alldeles slå i vädret. Ja, d. v. s. bröd får man naturligtvis för 350 kronor, men vore det för mycket med litet smör till det dagliga brödet i stället för dålig margarin för 13½ öre i veckan?

Och vore det för mycket, att småskollärarynna, genom en lön, som lämnade några kronor öfver, när de nödvändigaste materiella behofven äro tillgodosedda, blefve satt i tillfälle att skaffa sig en smula andlig vederkvickelse, till sin egen fromma och barnens?

Folkskollärarynnorna har nu fått sina kraf tillgodosedda och småskollärarynnorna, af hvilka många, väl att märka, upprätthålla folkskollärarynna, ha nu vågat sig fram med sina anspråk. Deras önskan är att grundlönen om möjligt måtto höjas till 550 kr. och i alla händelser icke understiga hälften af folkskollärarynnors eller 450 kr. Ålderstilläggen skulle bli tre och utgå efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring med 75 kronor hvarje gång. Det nuvarande knappa åldersunderstödet skulle omändras till

FRÖKEN ANNA HAMMARDAHL.

mindre än en lifssak för en talrik och troget arbetande kär. Vi ha med anledning här af velat med några ord belysa de förhållanden, på hvilka lärarynnornas begäran om löneförhöjning stöder sig, samt lönefrågans nuvarande ställning och utsikter.

pension och utgå med tre fjärdedelar af slutlönen.

Den begärda ökningen tyckes ju vara väsentlig, men detta bevisar icke att lärarynnorna äro oförnöjda, utan att de nuvarande förhållanden äro oefterrättliga. Fröken

Hammardahl, som redigerar småskollärarynnornas speciella organ, och som därför står i synnerligen liflig kontakt med dessa folkbildningens anspråkslösa arbeterskor landet rundt, kan lämna gripande skildringar om den kamp mot armod och sjukdom, som mången lärarynna får föra kanske hela sin tjänstgöringstid. Dessa skildringar kan en hvar med någon kändedom om förhållandena komplettera, liksom statistiken slutligen med sina siffror bekräfta. Patienterna på sjukhus och hospital lära t. ex. mycket flitigt rekryteras ur vår småskollärarynnekår.

Dit ha vi väl i våra dagar hunnit, att det i och för sig anses opassande att svältaflöna arbetare, hvad slags arbete de än uträtta. Det är svårt att förstå, hvarför just småskollärarynnorna, åt hvilka man anförtrott ett så ansvarsfullt arbete, skola utgöra ett undantag. Petitionärerna hoppas, att deras sak skall komma fram till nästa års riksdag, och att de motioner i samma syfte, men med något lägre gradering, som i år väckts i riksdagen, ej skola kollidera med regeringens utredning.

Och det vore önskvärdt, att hjälp snart komme.

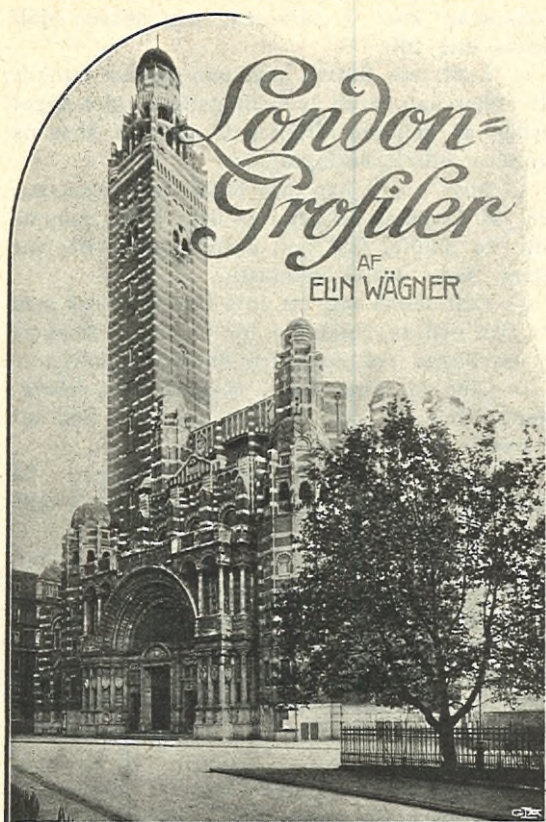
Det kan annars hända, att medan gräset växer . . .

E. — ER.

Prenumerera oförtöfvadt på

BARNGÅRDEROBEN

alla mödrars ovärderliga skatt och hjälprea.

WESTMINSTER-KATEDRALEN I LONDON.

II. Gåsen.

UTANFÖR DEN katolska kyrkan är allt kaos.

Monseigneur slog ut med en hvit och fulländad hand, i det han med stor själfbelåtenhet och säkerhet utslungade denna fras öfver den talrika och andäktiga församlingen i the Roman Catholic Cathedral i Westminster.

Med en dämpad men verkningsfull sarkasm skred han därpå till att skildra, hur från hundra predikstolar i konungariket predikades hundra olika nyanser af en lära och förkastades de nitionio. Den villervalla, som måste bli resultatet, behöfde han väl endast påpeka, hvar och en af de här församlade måste ju ha kunnat iakttaga den själf. Den var beklaglig på sätt och vis, men hur skulle det kunna vara annorlunda, sedan hvarje Tom, Dick och Harry trodde sig ha rätt och förmåga att söka sanningen och, sanningen funnen, utbreda henne.

— Det är här, sade monseigneur, vi ha den stora skillnaden mellan Modern kyrkans barn och de otrogna. De förra ha sin moders auktoritet att lita till, de senare ha ingen alls.

När monseigneur efter denna öfvergång kom in på en ny afdelning af sin predikan och började tala om Modern kyrkan, trubbades udden af i hans stämma, och det ironiska skimret öfver det nobla och kloka, tämligen högdragna ansiktet lämnade rum för ett mera klädsamt uttryck af stilla hänförelse.

Med andakt och med orubblig tillit talade han om Henne, som kräfver allt, emedan Hon vet sig kunna ge allt, som befriar från valet mellan de hundra lärorna och från det mödosamma — och lönlösa — ensamma sökandet efter sanningen.

— Hos oss, sade han, finns endast en vilja, en tro och — blind lydnad, i utbyte mot hvilken lydnad vi, i kraft af vår månghundraåriga auktoritet, ge full visshet om allt hvad en lekman rimligtvis kan behöfva veta.

Medan monseigneur ironiserat öfver tillståndet inom den icke-katolska delen af kristenheten, hade miss Heath gång på gång sneplat öfver till sina följeslagare, lektor och fru Julin från Sverige, med af ställets helgd blott illa tyglad skadeglädje. Men när han talade om Modern kyrkan, greps äfven hennes flacka själ så af

myndigheten, innerligheten och trosvissheten i monseigneurs välberäknade föredrag, att hon glömde omgifningen. Den ståtliga mannen i guldbroderad violett sammetskrud, bror till en kardinal och bärare af ett namn, som före honom hedrats af många den katolska kyrkans stormän i England, dominerade från sin predikstol hela församlingen och behärskade den, några få skeptici undantagna.

Hvilken frid och ro och trygghet var icke detta, och hvilken lycka i lydnaden, äfven när den fordrade offer — miss Heath tänkte på sitt vid trosöfvergången förlorade årsunderhåll — kanske allra mest då.

Miss Heath var lycklig, och hon var stolt. Det kunde annars vara kinkigt nog för henne där hemma att utan annan hjälp än Father Stone försvara sin tro mot två herrar af en annan och två utan någon alls. Hon blef visserligen icke nedtystad, men man drog på munnen åt hvad hon ansåg vara solklara bevis, och man förblef oberörd inför de mest tyngande skäl. Icke en gång mr Collins, som beundrade hennes person och af den anledningen bodde för nedsatt afgift, hade låtit omvända sig. Det var en stor sorg för henne — hon hade önskat, att han varit här och fått höra monseigneur. Att någon kunde höra honom och förblifva i sin förblindelse var oerhördt och ett bevis på, hvilken grad af förstokelse den onde kunde verka och helgonen tillstädja.

Hon sneglade triumferande på mr Julin. Här var hon en annan än vid ett middagsbord fullt af gudlösa pensionärer. Man var omgifven af rättroende, kände sig styrkt och uppmuntrad af vissheten att bilda en icke föraktlig minoritet af en på tjugo af alla engelsmän i landet. En minoritet — visserligen, men evig, väl ledd och icke utan resurser. Själva stället där man befann sig vittnade därom, den nya romersk-katolska katedralen i London, rest för miljoner, som samlats bland ens mäktiga trosförvanter öfver hela världen. Våldig var den, och den, som trädde in under de höga hvalfven, måste få ett bestämdt och öfvervåldigande intryck af hvad Modern kyrkan alltjämt kunde åstadkomma med en appell till sina barn. Färdig var den väl ännu icke, katedralen, väggarna voro kala och kapellen halffärdiga, men detta endast vittnade om den tillförsikt, hvarmed man motsåg nya miljoner för att fullborda verket.

— Var det inte storslaget? frågade miss Heath, när den långa gudstjänsten ändtligen var slut och det sista responsoriet förklungit.

— Predikan? frågade mr Julin. Jo, den var bra gjord, monseigneur är en klok karl och har min beundran.

De gingo genom kyrkan och besågo altaren och kapell.

— Det är ju förskräckligt, sade fru Julin, som var en känslig ung dam, när the Chapel of the Blessed Sacrament blifvit förevisadt.

— Hvad är förskräckligt?

— Å, dessa svindlande summor, som man lägger ner på att klä en kyrka i guld och marmor och mosaik... när man tänker på all nöd strax utanför dörrarna bara här i Westminster.

— Min lilla vän, sade mr Julin faderligt, därpå tänker man inte.

— Jag kan inte förstå, hur det kommer sig, sade hans fru, men trots alla uppoffringar är katedralen inte vacker.

— Man kan inte bygga katedraler numera, liten, svarade han, det är en förlorad konst. Tror du, man kan ta de gamla templens mystiskt andaktsfulla stämning på entreprenad? Det är något annat, som skall till än arkitekter och goda engelska banknoter.

Så gingo de ner till stationen.

— Jag skall köpa biljetter, om jag får pen-

Broderade Klädningar.

Vi sälja äkta Schweizer-broderi, största nyhet till vår- och sommartoiletter, i hvit battist, halffärdiga från kr. 23.50 till kr. 55: 20, hela klädningen tull- och portofritt till bostaden.

Rekvirera profver och modeplanscher.

Schweizer & Co., Luzern F 7 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

gar, sade miss Heath, hvarpå hon köpte tredje klass biljetter och med prisskillnaden i fickan steg in i andra klass kupé tillsammans med herrskapet Julin.

Mr Julin teg envist. Det var vanligen miss Heaths stora triumf, att hon vid meningsutbytet fick använda sig af sitt modersmål, medan svenskarna handskades med ett främmande. Denna fördel begagnade hon hänsynslöst, hon hycklade svårighet att förstå motpartens vändningar, kunde plötsligt påstå, att hon upptäckte bockar i hans tal, när hon icke kunde gen-drifva hans yttranden, och när allt annat slog fel klandrade hon hans uttal. Hans tystnad gaf henne däremot inga sådana fördelar, den besvarade henne, och hon gjorde allt för att få honom att bryta den. Hon satt en stund och funderade, medan de skakade åstad under London till West-Kensington, och resultatet af hennes funderingar blef följande anmärkning:

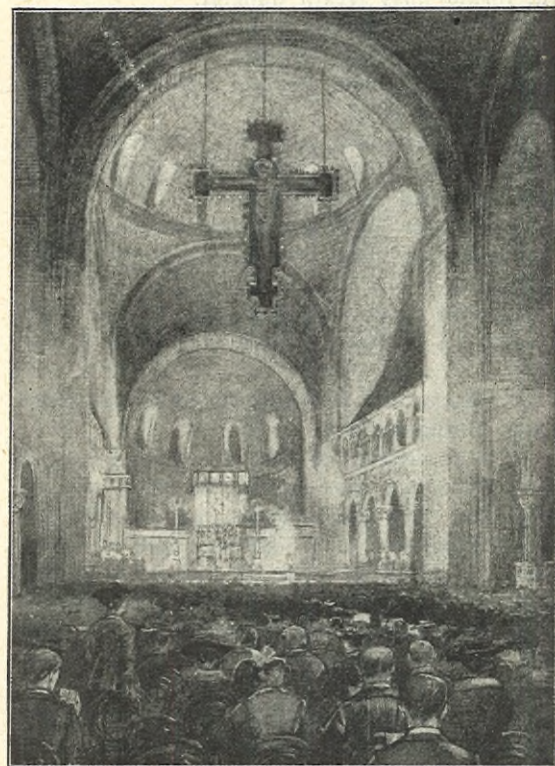
— Mr Julin, har ni märkt, att vår kyrka alltid håller på sin rätt, och att de andra kyrkorna få vika för den? Som t. ex. med giftermål —?

— Ja sade mr Julin, afvisande.

— Vår kyrka kan ge dispens, som ni vet, till förening mellan en katolik och en, som inte är det.

— Det är ju väl det, sade mr Julin med tanke på mr Collins.

— Men ni vet, att det är hos den katolska kyrkan man måste söka tillåtelsen och inte hos den andra. Och den förbehåller sig rätt att diktera villkoren, om barnen o. s. v. Nu vill

I WESTMINSTER-KATEDRALEN.

Olycksfalls-försäkrings-
Grundadt 1888. Stockholm. **bolaget**

BORE

Specialitet: försäkring af enskilda personer, bästa anordningar; högsta antal försäkrade.

jag bara fråga: hur skulle den kunna göra det, om den inte hade rätten på sin sida? Och hur skulle de andra kyrkorna kunna låta henne göra det, om inte de i all tyshet erkände, att hon hade det?

— Hå, sade mr Julin häpen.

— Om det alltså är bevisadt, att vi katoliker har rätt, då blir ni andra fördömda allihop, eller hur? Och ni också mr Julin?

— Ja, svarade mr Julin buttert, det är inte omöjligt.

— Se där! Det gläder mig att ni medger att jag hade rätt. Var så god och stig in, mrs Julin, vi ha supper om en minut, tänker jag. Det dröjde tre kvart, innan den kom, men då man slutligen satte sig till bords, superade mr Julin med en aptit, som inte rönt den minsta inverkan af det dystra perspektiv värdinnan nyss rullat upp för honom. Miss Heath kunde inte uraktlåta att tycka, att detta var ofint af honom, och emedan ett visst slag af obehaglig uppriktighet hörde till hennes dygder, sade hon honom det.

Mr Julin blef förlåtligt nog förargad och sade, ignorerande miss Heath, till mr Collins:

— Nu har den katolska kyrkans enighet gått i trasor.

— Och det säger han, fast han nyss hört monseigneur tala om hur stark den är, sade miss Heath med ögonen mot taket.

— Det var monseigneur själf, som kom mig att tänka på saken, svarade mr Julin. Hvad som slog mig i monseigneurs predikan var just hans förmåga att glida öfver de mest ledsamma fakta. Men jag får be herrarna — vändande sig till mr Collins och mr Peters, båda Church-of-England-män, — betänka de många familjetvisterna inom kyrkan. Den äldsta dottern gör nu revolt, och antingen Modern kyrkan ger efter, eller förbjuder hvad hon inte kan förhindra, skadas hennes anseende. Det värsta är, tro mig, att de andra barnen komma att följa exemplet. Minns du — till hustrun — att monseigneur förklarade, att utanför kyrkan är allt kaos? Om han hade sagt inom —

— Striden mellan kyrka och stat i Frankrike står ännu i sitt första skede, sade mr Collins diplomatiskt. Detta var nämligen förelagen af den 11 dec. 1905.

— Den har räckt i fyra hundra år, genmälde mr Julin, och utgången är gifven.

— Den Helige Fadern kommer att säga sitt ord, insköt miss Heath dunkelt.

— Stackars Helige Fader, sade mr Julin, hvad han skall vara nervös. Men han får nog ge efter, — vi veta, att mr Julin misstog sig i denna förmodan.

— Jag kan undra, sade miss Heath mycket öfverlägset, om ni, som pratar så mycket, egentligen vet hvad en katolik är?

— Jo, sade mr Julin artigt, det är en person, som åter kött med särskild tillåtelse på fredagarna.

Det blef tyst, och den olyckliga fru Julin kastade en bedjande, förskrämd blick på sin man.

— Med er kan man inte disputera, sade miss Heath slutligen kallt.

— Nej, medgaf lektorn, det är nog inte så lätt. Föröfrigt, miss Heath, minns ni nog det goda råd, som monseigneur gaf er? "När ni äro tillsammans med heretics, skall ni aldrig inlåta er på diskussion. Ni skall inte heller bjuda till att bevisa edra påståenden eller bemöta förnuftsskäl med förnuftsskäl. Ni skall segra med andra vapen". Det var ett klokt råd, miss Heath.

— Jag skall försöka följa det, sade hon kort och knep ihop läpparna.

— Ni bör följa det *fortfarande* som ni gjort hittills, miss Heath, svarade han med ett småleende, som svagt återspeglade sig hos mr

Peters, under det mr Collins däremot behärskad tittade rakt ut i luften, och Father Stone nickade och log med sin vanliga barnafromma och välvilliga min.

Miss Heath såg från den ene till den andre, de förargade henne alla, icke minst Father Stone, som borde ha ryckt fram och hjälpt henne till tack för alla måltiderna vid hennes bord.

— Ni är en afskyvärd människa, förklarade hon för mr Julin, i det hon mörkröd i ansiktet häftigt reste sig från bordet och gjorde kors-tecknet. Då hon svepte ut genom dörren, hörde hon mr Julin oskyldigt fråga, hvarför hon inte stannade kvar och räknade bordssilfret, som sir Robert Peel sade sig göra, när någon vid hans bord uttalat irrlärliga åsikter.

— Det är inte silfver, hviskade hans fru försiktigt.

— — —

— Hvad är det, liten? Du ser så handfallen ut? Nu är det väl någonting igen, som du omöjligt kan förstå, sade lektor Julin till sin fru, då de kommit in i sitt soforum på kvällen.

— Jo, sade den lilla frun, det är missen, och mitt huvud är alldeles vimmelkantigt.

— Jag tyckte, sade han utan att låtsas förstå, att när du varit här i tre dagar, du var alldeles på det klara med henne. Du tyckte, att det var det ståtligaste du kunde tänka dig att som hon offra både sitt årsunderhåll och sin — kärlek, för sin tro. Inte sant, liten?

— Rudolf, du skulle inte häna mig, för att jag litar på folk! Missen berättade mig alltsammans själf — om släkten, som drog in årsunderhållet, när hon blef katolik, och om hur hon offrat sin lycka —

— Kära du, om du alltjämt vill anse missen för ett litet helgon, så inte mig emot, det vet du, bara jag får ha mina åsikter för mig själf.

— Jag har börjat misstänka *något så tråkigt* om missen, svarade hon motvilligt.

— Är det om pengarna eller om kärleken, liten?

— *Bådadera*, sade fru Julin. Men jag kan inte tala om det en gång.

— Om du menar, att hon inte vill gifta sig med mr Collins, "emedan religionen dock är det, som förenar eller skiljer människorna", men att samma religion inte hind . . .

— Låt oss inte tala om det, jag ber dig.

— Om hennes penningförhållanden kan vi väl tala utan att sära dina känslor. Hvad har du snappat upp om dem?

— Snappat upp! När det är skandaler med fordringsägare hvar dag! Senast i går middag var slaktaren vid stora ingången och ville tränga sig in med våld.

— Nå, om jag frågar, hvad du kommit till för slutsatser?

— Jag har minsann inte kommit till några slutsatser! Jag bara undrar hur den, som grälar med jungfrurna om deras löner och tar på räkning, hvad hon vet hon inte kan betala, och blir kräfd på sina skatter och hotad med *Wormwood Scrubs*, när hon ändå inte betalar, hur hon kan vara samma person, som med öppna ögon afstår från 300 pd om året för en samvetssak.

— Kära du, hon har aldrig gjort något med öppna ögon.

— — —

När lektorn någon dag senare kom hem vid tetid efter att ha arbetat fem timmar i Muséets läsrum, möttes hans ögon af en ömklig syn.

En stor packvagn höll utanför hans bostad, och flere arbetskarlar voro sysselsatta med att bära ut möbler och bohag af alla slag — rubb och stubb helt enkelt — som de lastade på vagnen.

Uppe i trappan skymtade han genom uppstaplade möbler sin hustrus förfärade anlete.

Kokerskan stod i närheten, men missen själf syntes inte till.

— Well, mrs Butler, sade han ganska trankilt till kokerskan, hvad är meningen? Är det något utslag af religionsförföljelse, och har missens ägodelar blifvit beslagtagna?

— Miss 'Eath har inte betalt möblerna, sir, och så kommer de och tar dem igen, som de lofte de skulle, fast hon aldrig trodde det var allvar, sade Butler lakoniskt.

— Och tänka sig att inte förbereda oss med ett ord och ta betalning för veckan i förskott af oss bägge två, sade fru Julin gråtfärdig.

— Hon är ingen lady, madam, sade kokerskan. Och nu klär jag mig och går, det har Florence redan gjort.

— Hvar är missen? frågade lektorn. *To confession*, mrs Butler? Ypperligt, jag kunde just tänka mig det.

— Du tar alltihop som ett lyckadt skämt, du, sade fru Julin förebrående.

— Det är det också, liten, när man bara har förstånd att se saken rätt. Ser du, det är en sådan förträfflig illustration af tillståndet inom den heliga romerska kyrkan. Hvar och en räddar hvad han kan, och villervallan blir kaotisk.

— Jag tycker du har sagt, att katolikerna har så enormt med pengar, anmärkte fru Julin, som icke riktigt kunde gripa sin mans större synpunkter. — Och se, där kommer missen!

— Hallå, miss Heath! sade lektorn.

Miss Heath kom makligt uppför trappan, på armen bar hon sin terrier, i hvars sällskap hon bevistat mässan. På hennes ansikte kunde man icke spåra någon nämnvärd oro eller förlägenhet, men väl en frid, som endast kunde vara "ett återsken af den heliga handlingen", som mr Julin sade.

Hvarken lektorns sarkasmer eller hans frus snyftande förebråelser bragte henne ur fattningen. Hon mötte dem endast med ett, i betraktande af förhållandena för ögonblicket, tämligen malplaceradt hänskratt och en fräck antydning om ohyfsade svenskar. En stund därefter for hon bort i en droska direkt till St Mary's Sisterhood, där hon slog sig ner, lämnande hela pensionatet i ett kaotiskt tillstånd och pensionärerna att reda sig bäst de kunde.

— — —

Då lektor Julin följande år under ferierna åter besökte London och begaf sig ut att söka bostad efter annons, hvem uppenbarade sig som värdinna i ett nytt pensionat i Bloomsbury, om inte miss Heath! Lektorn följde ögonblickets ingifvelse och hyrde ett rum för en vecka, dock utan att betala i förskott.

— Miss Heath är sig alldeles lik, men mr Collins heter nu Watson och står ett steg längre ner på skalan, skref han till sin hustru. Hon är lika obekymrad säker, lika ansvarslös och lika ifrig katolik. Hon liknar alltjämt i samma grad den fågel, på hvilken det icke lönar sig att slå vatten (ehuru jag gör det då och då, förstär du, ty hon riktar hvarje gång mitt ordförråd med sådana originella okvädingsord). Hon, lika litet som monseigneur (du minns monseigneur: "utanför den katolska kyrkan . . ."), ser hvad det inte konvenerar henne att se, hör hvad det inte konvenerar henne att höra eller vet hvad det inte konvenerar henne att veta.

Jag har funderat på saken, och vet du, liten, vi förhastade oss nog sist i våra omdömen.

Med några sådana öfverherdar som monseigneur och underherdar som Father Stone och en kompakt center af kvinnor, bland hvilka miss Heath nog förekommer i många upplagor, är det ännu framtid för Modern Kyrkan.

MELLINS FOOD

är en lättsmält kraftföda för såväl barn som äldre personer. — Mellins Food ökar mjölkafsöndringen hos ammande mödrar.

Elsa Törne om "Gertrud".

NEDANSTÅENDE artikel af den kända författarinnan Elsa Törne ger ordets form åt en af de många reflexioner, som i dessa dagar framkallats vid åskådandet eller läsningen af Hjalmar Söderbergs drama "Gertrud". Djupa diktverk om mänskligt lif och mänsklig kamp skapa alltid opinionsyttringar och häftiga debatter, ty skalden har trängt in i "det dolda hjärtekammare", öppnat oanade perspektiv, rört upp sinnen. Så ock här. "Gertrud" är intet skådespel för en omogen, omdömessvag ungdom, däri har artikelförf:n rätt, och hennes uttalande är därför värdt beaktande. Ofver hufvud är hvarje stark och dristigt analyserande skildring af det erotiska känslolifvet endast afsedd för de andligt myndiga, ej för de unga, som ännu ingenting erfarit af lifvet. Och det är till de förstnämnda "Gertruds" författare talar.

DET ÄR SYND, att vi icke ha två olika namn för kärlek, ett för den starka, sunda, enkla, hvars resultat är lif och harmoni, ett annat för den sjudande, brännande, lifsförtärande, som aldrig kan mättas, utan ständigt hungrar.

Det ligger en afgrund emellan dessa båda, men några små steg kunna föra oss från den rena atmosfären kring den förra in i den senares eggande och sinnesförvirrande krets.

Det synes mig, att "Gertrud", Hjalmar Söderbergs konstnärligt storslagna skådespel, i hög grad är ägnadt att locka till dessa få steg.

Vi ha icke heller två namn för *törst*, ett för den friska, naturliga, som släckes af en dryck källfriskt vatten, och ett annat för den sjukligt hetsande, som endast för korta ögonblick kan svalkas i sprit.

Men vi ha ändtligen lärt att hänföra denna senare törst till raden af abnormiteter, laster och samhällsolyckor.

Det vore väl, om vi hunnit lika långt med den abnorma kärleken. Men ingalunda. — *Kärlek* är det gemensamma namnet, och få äro de — och ungdomen minst — som kunna urskilja gränsen.

Gertrud rör sig — halsbrytande naturstridigt som en akrobat — på ömse sidor om denna gräns. Därför är hon vilseledande och farlig. Hon talar hänfödda, sanna ord om den starka kärleken, men hennes handlingar äro alla framsprungna ur den abnorma.

Allt från den stund hon öfvergaf sin ungdoms älskade, därför att hon icke kunde underordna sin kärlek hans verk, har hon varit en törstande hetsjagad, hvars törst aldrig kunnat släckas och hvars själ aldrig funnit hvila — aldrig skall finna hvila.

"Kvinnans kärlek och mannens verk — de två äro fiender af begynnelsen." Denna sats, på hvilken dramat är byggdt, är sann, endast då kärleken är abnorm, är en last, är en törst till döds.

Men då är den alltid sann.

Den sunda kärleken skapar, stöder, bär upp verket. Men den tillåtes då icke att sätta sig i lifvets medelpunkt.

Icke ens för kvinnan.

Det är en falsk sats, ofta upprepad och allmänt trodd, att "kärleken, som för mannen är ett moment i tillvaron, är *allt* för kvinnan."

Hvarje kvinna — eller man —, för hvilken kärleken är allt, är en förhärjande eldsvåda. Olycklig den, som söker lifvets ljus och värme vid dessa kärleksbål. När den flammande förtärande lågan slocknat, kan ur den rykande askan icke den minsta flamma värma de hjärtan som stelnat.

Huru annorlunda är icke den låga, som tänades åter och åter på den sunda, djupa hänfivenhetens altare genom långa år af arbete och möda, hvila och kärlek! —

Hand i hand kunna två människor i de slocknande glöden läsa de gångna årens skif-

tande saga, trygga i medvetandet att nästa dag flamar lågan åter lika varm och lika klar. —

Men alla de, som en gång fått elden i blodet och branden i själen, de finna icke ro. De skjuta föraktligt bort den hand, som skrynk-lats under arbetet för dem; de säga hjärtlöst som Gertrud (till mannen:) "det är synd att du är flintskallig" (underförstådt:) "ty jag kan icke älska en man utan hår på hjässan;" och (till ungdomsvännen:) "Jag skulle kunna älska dig på nytt, om du kunde göra dig trettio år yngre."

Äfven kvinnoföraktaren Erland Janson drömmer om en kvinna, som han skulle kunna älska. Hon skulle vara ung och mjuk och ta sitt bröd ur hans hand och älska honom alltid.

Aldrig. — Lika litet som en drinkare kan vända åter till mjölk och vatten utan oerhörda kval, lika litet kan en Erland Janson finna lyckan i en sund kärlek.

Om han funne en sådan kvinna, som han drömmer om, skulle han förgifta henne med sin egen törst och sedan hata, henne som de andra.

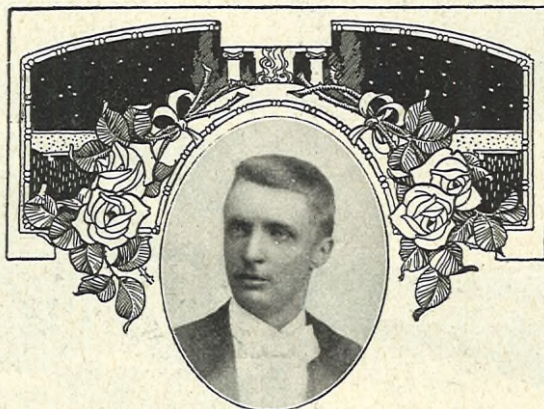
"Gertrud" är sagan om den abnorma kärleken, men förf. ger understundom sin understuckna prinsessa hållning och later, som komma oss att tro på hennes kungliga börd.

Och detta är synd för ungdomen.

Det är gift för deras blod och lär dem tro, att kärleken är lifsförhärjande.

Nej, endast kärlekens afarter äro lifsfientliga. Men gränsen är så omärklig. Det första steget är så lätt taget och så afgörande.

ELSA TÖRNE.

FREDRIK VETTERLUND:

DAGBOKSBLAD.

*JA, det är fattigt visst att räcka
åt ensam vandrerska på vägen
igenom stängslet ut en ros,
när full ens egen rosgård blommar,*

*och det är bittert armt att gäcka
en blick, som spörjer skyggt förlägen.
'Hemlösa fagra, gack din kos
från den besuttnes rikedomar.'*

*Men denna enda ros han gaf,
den bar en sällsam dag af tårar.
Som af en lycka... knappast drömd
och snart förgömd och halförglömd,
den ingen världens aning spårar.*

*Han hade nog att skänka af,
men blott den enda ros han gaf
bar dag af dröm och tårar.*

Hos "vår svenske Rodin".

BILDHUGGAREN CARL MILLES kommer i vår att deltaga i tvänne utställningar i utlandet, dem i Berlin och Venedig. Då han sålunda går att uppträda som representant för den unga, lifskraftiga svenska mejselkonsten, ha vi ansett lämpligt, att, innan han sänder ut sina verk i världen, låta våra läsare se en glimt af dem i förbifarten.

CARL MILLES' ateljé är först och sist en verkstad, gärna ett genis, men en verkstad utan hvarje spår af det ateljékoketteri och den hemtrefnad, som i alla fall gör ett behagligt intryck på den besökande, som liksom blandar bort, förmildrar det stora allvaret och mödan i en konstnärs gärning. Jag kan icke påminna mig, att det vid mitt besök för några dagar sedan fanns en stol eller ett bord i hela ateljén; sanningen att säga fanns det nätt och jämnt plats för konstnären själf, fotograf Blomberg med kamera och undertecknad, och ändå äro vi inga jättar någon af oss.

Men så funnos där andra jättar. — Längst bort i fonden, något i skymundan, stod skissen till Sten Sture-monumentet, tung och mörk i sin medeltidsstämning af trotsigt allvar och kraft. Midt i ateljén, med blott en smal gång emellan stodo de två björngrupperna i gips, om hvilka mera längre fram. Inkilade mellan dessa stora saker en massa andra färdiga och halfärdiga arbeten och för resten lärar — nu har ni interiören.

Vid vårt besök pågick just nedpackningen af de för Berlin afsedda konstverken. "La belle étoile" var sålunda redan dold i en igenslagen lår för att icke börja stråla förrän i hufvudstaden vid Spree, och bysten af Kronberg stod i halmen på bottnen af en annan.

Denna utställning i Berlin, som kommer att öppnas om ett par veckor, blir svensk med Carl Larsson, Zorn, Milles och ett par andra konstnärer. Till denna bidrager Milles förutom med de nyss nämnda sakerna med en del af sina holländska studier. Den största af dem, som är afsedd att införlifvas med konstsamlingarna i Nationalmuseum, föreställer tre holländskor, som sätta fart mot blåsten. Den kallas också "I blåsväder", och det är en blåst — kjolarna och hucklena fladdra som oskotade segel, musklerna spännas inför motståndet. Det hela är förträffligt, men det finns andra studier med holländskt motiv, som äro roligare, t. ex. flickan med ämbaret, eller figurerna vid brunnen eller de två älskande. Så ser ögonblickets lif ut, stöpt i brons.

Något längre fram på våren hålles den stora internationella konstutställningen i Venedig, och hr Milles såsom inbjuden att deltaga i densamma sänder dit en rik och intressant kollektion. Till denna hör främst bysten af arkitekt Ferdinand Boberg, ett intelligent och fängslande hufvud med ansiktsmusklerna samman-dragna kring pincenezen. Konstnären har här obevekligt satt det moderna, forcerade tänkandets stämpel på den fårade pannan, på hela anletet, och man måste minnas Wildes gäckande: "when a man sits down to think — —"

Till denna kollektion hör också den nya Elefantgruppen, som naturligtvis inte gifvit konstnären tillfälle att utveckla fullt så mycken psykologisk skärpa i uppfattningen, men som gör så mycket större heder åt andra sidor af hans talang, vidare gruppen "Säckbäranne" och några holländska studier samt slutligen de två mindre björngrupperna i sten. Arbetet på de senare var vid mitt besök i ateljén ej afslutadt, och tiden att bilda sig något slags uppfattning alltså ännu ej inne. Björngrupperna ha annars ett speciellt intresse, då de två stora, i början

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

af vår artikel nämnda, äro beställda för Berzelii park af fröken Eva Bonnier.

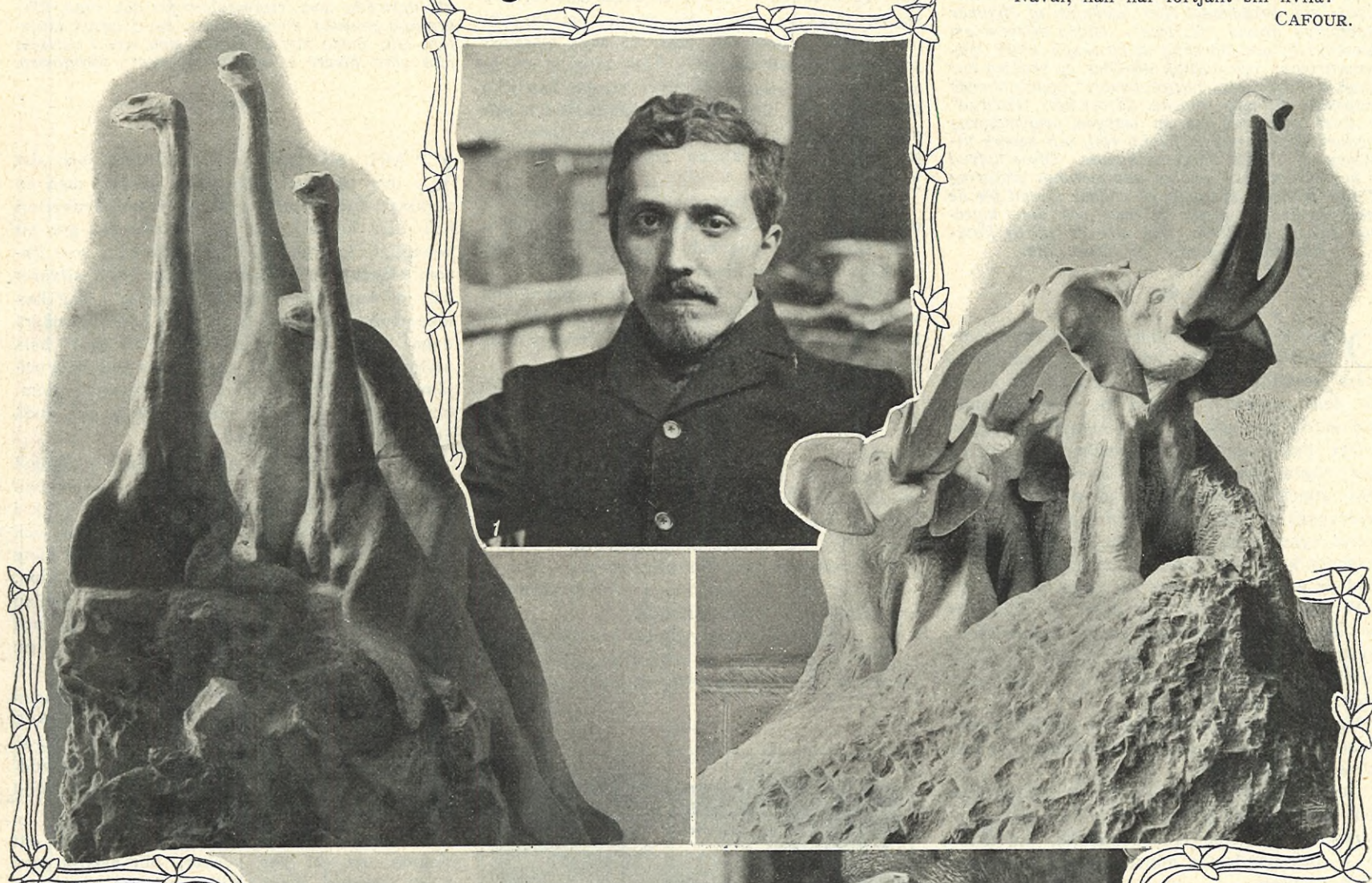
Herr Milles är ännu någon tid bunden vid arbetet på Gustaf-Vasa-statyn

HOS "VÅR SVENSKE RODIN"

för Nordiska museet. Men efter slutadt värf ämnar han fara söderut på en kortare rekreatjonsresa, den första efter många års arbete utan pauser.

Näväl, han har förtjänt sin hvila!

CAFOUR.

SVANÖDLOR AF C. MILLES.

ELEFANTGRUPP AF C. MILLES.

1. BILDHUGGAREN CARL MILLES I SIN ATELIER. 2. LA BELLE ETOILE. NATTLIG GRUPPBILD FRÅN PARISBOULEVARDEN. 3. PORTRÄTT-BYST AF ARKITEKTEN FERDINAND BOBERG. 4. I BLÅSVÄDER. 5. SÄCKBÄRARNE. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

E. G. BOSTRÖM

DE FALLA TÄTT för den obevekliga lien, våra svenska märkesmän af den gamla stammen. Än träffas de af uppbrotsordern midt under dagens tunga och hetta, än kommer den under aftonens hvila efter slutadt dagsverke. Det senare får väl sägas vara händelsen med den i dagarna i sitt hem i Stockholm aflidne store politikern *Erik Gustaf Boström*. Han innehade visserligen vid sin död alltjämt universitetskanslersbefattningen, men hans egentliga dagsverke afslöts, då han i april 1905 eller för omkring två år sedan under unionskrisens mest kritiska period afgick såsom regeringschef.

Han var vid sin död något öfver 65 år gammal och uppnådde alltså ingen synnerligen hög ålder. Tillämpar man på honom satsen: "lif är bragd", kommer man dock till ett annat resultat, ty få statsmän ha väl under senare tider gjort så stora och betydelsefulla insatser i vårt lands historia, liksom få genom sin personlighet utöfvat ett sådant inflytande. Han började sin politiska bana som andrakammarledamot 1875 och ägnade sedan sina bästa år och krafter åt politiken. År 1891 fattade han såsom regeringschef för

Atelier Florman foto.

IN MEMORIAM

första gången statsrodret, och det visade sig att det kommit i en kraftfull och fast hand.

I tullstriden förde han fram till seger det protektionistiska system, som ännu är det rådande. Likaså lyckades han att under sin första statsministerperiod gifva härordningsfrågan en provisorisk lösning. Närmast är dock Boströms namn knutet till den under hans bägge statsrådsperioder så godt som ständigt aktuella unionsfrågan. Hans hållning gent emot normmännen var principiellt försonlig och tillmötesgående, ehuru han någon gång stramade till tyglarna såsom vid mellanrikslagens upphäfvande. Hans taktik visade sig icke leda till åsyftadt resultat, snarare till motsatsen, och det hela slutade med ett nederlag för den boströmska statskonsten, men det kan väl ifrågasättas, om någon svensk statsman, hvilken hållning han än apterat, kunnat uträtta något mot normmännens bestämda önskan att bryta sig ut ur unionen.

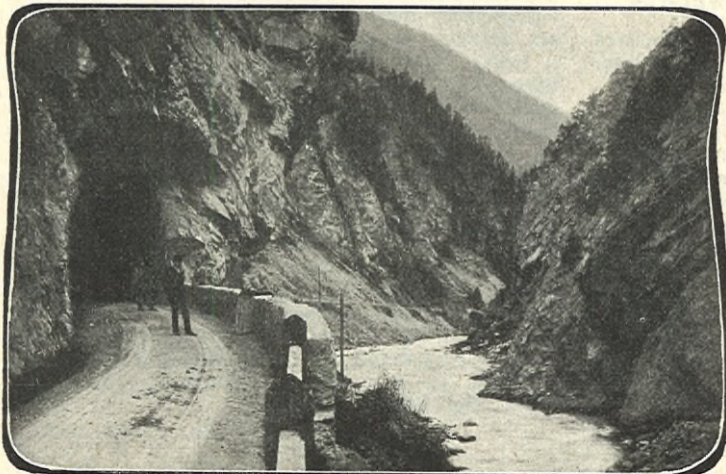
I alla händelser handlade statsminister Boström med fosterlandets väl för ögonen, och ur den synpunkten bör hans gärning ses.

I fjällsnö och Alpenglüh'n.
III. Omgifningar.

DAVOS' OMGIFNINGAR äro vackra och på flere ställen möta oss, liksom mångenstädes i alpnaturen, rent af storslagna scenerier. Vi taga snöstöflarna på och spänna isdobbarne under fötterna samt ge oss ut på ströftåg. Första turen gäller då Davosersjön. Mycket af denna ser man visserligen ej till nu vintertid, men vägen rundt sjön är värd mödan. Vi gå ut på landsvägen, som följer ena stranden. En vit yta, som smälter samman med strandkonturerna, utbreder sig åt höger, och midtöfver sjön på andra sidan resa sig bergen högt och brant, klädda i hvitpudrade granskogar. Öfver sjön har slädfärdseln dragit snörräta, mörka linjer, och ögat stannar vid en grupp arbetare,

som därute äro sysselsatta med isupptagning. Två och två föra de italienska arbetarne under en entonig sång sågarne upp och ned genom den tjocka, blåhvita isen, under det andra draga upp de kubformigt sågade styckena på iskanten, där de uppställas i långa rader för att sedan bortföras å stora isdrögar. Vägen för förbi åtskilliga bondgårdar, som ligga kringspidda ner i dalen. Boningshuset med sitt karaktäristiska stråtak och sina grönmålade tvärbjälkar är alltid sammanbyggt med ladugården. Denna är uppförd af ohyflade stockar, lagda på hvarandra, och springorna äro fyllda med lera. Kostallet är i trenne våningar, den öfversta bildar höloftet, till hvilket en utvändig trappa eller

1. DAVOSERSJÖN I SOMMARTID.
2 OCH 3.
UTSIKTER FRÅN VÄGEN TILL WIESEN.

ISUPPTAGNING I DAVOS.

stege för upp, den mellersta utgör själfva stallet och den understa är afsedd för spillingen. En dof klockringning höres, vi gå närmare och titta in i stallet genom den lilla glugg, som finnes å dörren. En otrolig värme och ett egyptiskt mörker slå oss till mötes. Sedan ögat — förut bländadt af den hvita snön — något hunnit vänja sig vid belysningen, upptäcka vi nu de stora, gula schweizerkorna, ordnade i rader, och hvar med sin klocka eller skälla om halsen.

Hemvägen längs sjöns andra sida erbjuder många vackra utsiktspunkter. Än för stigen, insprängd i bergväggen, högt upp öfver sjön öfver viadukter och klyftor, än är man alldeles nere vid sjöstranden.

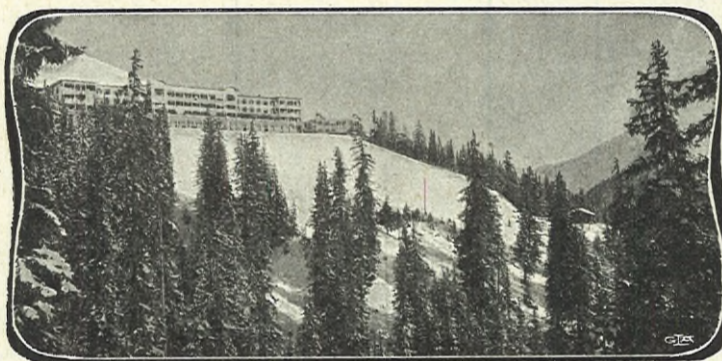
Är man i Davos, måste man äfven upp till "Schatzalp", ett stort nybyggt sanatorium, liggande på bergsslutningen rätt öfver Platz, men 300 m. högre, nästan vid trädgränsen. Man väljer en af dessa soliga dagar, då luften är genomskinlig och man från en höjd kan öfverblicka långa sträckor. En bergbana, en liten järnväg, med otrolig sluttning leder dit upp. Långsamt och ljudlöst glider man längs bergssidan upp i luften. Vägen för genom präktiga granskogar med metertjocka stammar. Om en knapp halftimme är man framme. Från altanen till den här uppe liggande Bauhofrestaurationen upprullar sig en storslagen tafla för ens ögon. Djupt, djupt under oss ligger Davos med sina hvita hus och sina kyrkspiror, ännu längre ned i dalen framträder skridskobanan som en venetiansk spegel, omramad af hvita silfverlister, och på ytan röra sig små svarta punkter fram och åter. På andra sidan dalen resa alptopparna sina hjäSOR i höjden, med dunkla skogar vid sin fot och med rygg och skuldror täckta af väldiga snömassor. Är man sportsman, hyr man en kälke här uppe samt rusar utför den präktiga kälkbacke, som är anlagd ned till Platz. Föredrager man däremot en promenad, går man ej miste om de stämnings-

fulla bilder, skogen här skänker, och har då äfven förmånen att i lugn och ro kunna njuta af de många vackra utsikter, som finnas under återvägen.

Wiesen heter en liten alpy, som ligger 2 mil från Davos, längst in i Davoserdalen, där denna smalnar af mot sydväst. Dit företages ofta slädfärder. Några af de många granna slädarna hyras, och sällskapet sätter sig upp. Här i en släde komma nationerna i intimare beröring, och man finner ofta vid en sådan utflykt sammanblandade och instufvade lika många nationer som medlemmar i släden.

Vägen går genom Dorf och Platz och så är man ute på landet, där kylan känns intensivare och färgar här, skägg, pälsverk och hästar med en hvit rimfrost. Dalen smalnar af mer och mer och snart är man inne i ett bergpass, i hvilket man fortsätter öfver en timme. Det dröjer ej länge, förrän tyskarne använt hela sitt stora förråd af beundrande superlativer, och äfven de eljes så behärskade nordborna äro förtjusta. Det är verkligen en storartad anblick. Bergen nå på bägge sidor helt upp i skyarna, och vägen, som smyger sig fram i otaliga kurvor, försvinner ofta i tunnlar, dels formade i den fasta klippan, dels uppbyggda af människohänder för att beskydda den resande för nedstörtande laviner. Öfverallt utefter bergssidorna ser man spår af dessa fruktansvärda naturföreteelser, hvilka, skonande intet, rycka träd, stenblock och hus med på sin hastiga färd, plöjande skogen med sträckraka fåror, jättarnes skidspår. Låga granitmurar här och hvar hindra slädarna från att störta ned utefter sidan. I en af tunnlarne droppar vattnet oupphörligt ned från taket, och de skrofliga sidorna äro öfverdragna liksom af ett silfverskir af is, innanför hvilket vattnets porlande förnimmes och ljusstrålarnes reflex framträder. På ett annat ställe har den skarpa kylan bundit ett litet vattenfalls miljoner droppar till klippan; de vänta nu på vårens värme för att frigöras. Ständigt nya bilder, ständigt nya intryck, som fästa sig i ens minne.

A. K.

SCHATZALPSANATORIET I DAVOS.

Kvinnornas politiska rösträtt.

AF HR ALB. ENGSTRÖM har i första kammaren väckt motion om samma rösträtt för kvinnor som för män vid val till andra kammaren.

Motionären framhåller att, han icke med sin motion afser att på något sätt lägga hinder i vägen för regeringens eller något annat rösträttsförslag, men det finnes förnuftiga konsekvenser af redan fastslagna meningar i rösträttsfrågan, utan hvilkas fullständiga beaktande ingen ens för kort tid varaktig lösning kan åstadkommas, och därjämte finnas andra synpunkter, som böra vinna uppmärksamhet före rösträttsfrågans lösning, äfven om de ej kunna inverka på resultatet. Efter att ha gjort en öfverblick öfver rösträttsfrågans utveckling i vårt land framhåller motionären att konsekvensen af allmän rösträtt absolut och oafvisligt är rösträtt äfven för kvinnan. Till sist framhålls den sociala betydelsen af att äfven kvinnan erhåller fulla medborgerliga rättigheter.

I motionens syfte har G. Olsén instämt.

Kärleken är allt!

FRU AGE! Med stegrad ovilja och förvåning läser jag eder artikel i Idun af den 6 dennes. Min bästa fru Age tänker starta en tidskrift för mannen och hans plikter gentemot hustrun och hemmet. En tidskrift för mannen med all sin gränslösa egoism och sin stora oförmåga af förståelse. Mot mannen med sitt oerhördt lättjefulla arbete, bestående i endast några timmars skrifssysslor eller "dylikt". Mot mannen som ändock efter sitt tunga arbete behöfver våra smekningar och vår glädje öfver att han verkligen finns till. I sanning äkta så kallad kvinnologik! Men först och främst i sanning en innerlig hängifvenhet för make och hem! Medgifvas måste ju, att fru A. med sitt odjur till äkta man för en alltför sorglig tillvaro, men var säker om, att bättre blir den ej genom ett offentliggörande i Idun. Fru Ages make har säkert redan i den af bitterhet och missnöje sprudlande artikeln igenkännt sin kära hälft. Naturligtvis är det den egna erfarenheten som talar. Fru A:s man har antagligen ej ett spår till förståelse, är gränslöst egoistisk och går antagligen själlbelåtet och makligt dagligen till sitt kontor för att sitta på en stol utföra några timmars skrifssysslor. Skrifssysslor som ju ändock borde ha ett visst intresse för en tillgifven make, eftersom hemmets hela ekonomiska bestånd beror däraf.

Vi odjur till äkta män veta ingenting sämre än en grälände och missbelåten kvinna i ett hem. Och vi odjur i människohamn veta ingenting bättre än en sann kvinna, som likt en drottning regerar sitt lilla rike. En sådan kvinna regerar också sin man. Han skall vara en bra stor egoist och stor i oförståelse, om ej en sann kvinna med all sin kärlek och innerlighet för-mår göra honom till sitt stöd och till sin bästa vän i hemmet. I alla händelser förmå nog ej all världens tidskrifter uträtta något i denna alltför delikata sak.

Enligt min åsikt är nu grunden till alla dessa disharmonier i ett äktenskap uteslutande bristen på verklig kärlek. Min bästa fru A., starta hellre en tidskrift för äktenskaps ingående af kärlek. Och detta är nog också orsaken till alla sura miner och stora pretentioner och till all likgiltighet eller med ett ord till alla dessa olyckliga och så kallade måttligt lyckliga äktenskap. Den enda säkra grunden för ett lyckligt äktenskap är utan tvifvel kärleken, alldenstund den har en underbar förmåga att till och med hos en stackars futtig man väcka till lif det goda, som möjligen kan finnas innerst där inne. — Till sist en bön till Iduns ärade redaktion! Låt för allt i världen ej en polemik emellan hundratals öfverretade, hysteriska kvinnor komma till stånd emot fienden mannen! Spalter fulla med skri från dessa olyckliga hem, som tyvärr ej äro få.

Idun har ju alltid varit en hemmets tidning, ett stöd och en rådgifvare för hemmet. Skall den nu i stället öfverfyllas med gnat och gräl och bli raka motsatsen: en fiende till hemmet?

Betänk blott dessa hundratals hem, där absolut förnöjsambet råder, där det naturligtvis kan hända att mannen kommer hem nedstämd någon gång. I hvilket hem händer ej detta? Där det visserligen måste sparas och arbetas. Kanske till och med ibland sina 8—10 timmars oupphörligt arbete, som fru A. så bittert uttalar sig. Ett fullständigt idealiskt hem har måhända detta svårt att bli. Och huru många sådana finnas? Men tack vare en kärleksfull, god och glad make blir ändå ett sådant hem just hvad ett hem skall vara. Sådant ett hem aldrig blir utan en sann och älskande kvinna. Och till detta hem kommer naturligtvis också Idun hvarje vecka. Efterlängtat som alltid. Och jag påstår att det är en verklig helgdagsstund kvinnan har med sin kära Idun. Men det är ej så alldeles säkert att det fortfarande blir helgdagsstunder, om nu en polemik emellan dessa olyckliga, på sina egna män förbittrade, skall hvarje vecka samvetsgrant studeras.

EN MYCKET LYCKLIG ÄKTA MAN.

*Undertecknad, som jag
är Grannens Normaltän,
anser densamma om kvinnans
alla anspråk på en god
billig och dryg tvätt- och
handtvätt.*

*Lageborg Lethelius
styf af detta Hjälpstämman och
"Rösträtt för kvinnan"*

Föreläsningar och gratis-cirkulär för äkta män.

JAG DROG verkligen en suck af lättnad, då jag i nummer 6 af allas vår Idun detta år genomläst den med Age signerade artikeln om mannen i hemmet. Ty artikeln innehåller harmonierade i mångt och mycket med min egen åskådning, och jag har själf mer än en gång funderat på, huru vi kvinnor skola kunna uppföra våra män, så att de förstå kvinnans värde äfven såsom hustru och icke blott i den lifsperiod, då hon såsom ung flicka kringfladdras af herrar kurtisörer. Ages förslag att få startad en tidskrift i syfte att genom dess spalter utsända till männen allehanda lärdomar angående de sidor af deras lif, som de själfva allt för litet beakta, är ingalunda oäfvat, men frågan är dock, huruvida en dylik tidskrift skulle nog effektivt kunna fylla sin uppgift. Vi hustrur sakna nämligen garanti för, att männen brydde sig om att prenumerera på tidskriften, och om de icke gjorde det, komme de ju sällan eller aldrig i tillfälle att läsa tidskriftens lärdomar.

Jag för min del skulle vilja omgestalta Ages förslag på så sätt, att en klubb eller förening bildades, däri endast gifta kvinnor, inklusive änkor, finge inträde, hvilken klubb skulle dels hålla inom sig slutna diskussioner, dels genom för ändamålet lämpliga medlemmar hålla å olika platser offentliga föreläsningar och dels hvarje månad utsända gratis-cirkulär till män. Föreläsningarna och cirkulären skulle naturligtvis behandla skilda ämnen från äktenskapliga lifvet och mannens skyldigheter i förhållande till hustrun; och äfven om det blefve nödvändigt att taga entré vid föreläsningarna till betäckande af föreläsningens reskostnader o. d., tror jag helt visst, att dessa föreläsningar skulle komma att draga stora skaror af män, låt vara till en början endast på grund af det pikanta och originella i föreläsningarna, men helt visst sedan af rent intresse att vinna äktenskaplig uppföstran. Klubben eller föreningen, hvarom jag förut ordat, synes mig böra ha sitt huvudsäte i Stockholm, men skulle sedan en filial däraf kunna bildas i hvarje annan stad uti vårt land. Genom beslut i klubben och filialerna skulle för hvarje månad de herrar män antecknas, hvilka borde för månaden få sig tillsändt omhandlade månads-cirkuläret. Jag har ju här uppdragit endast hufvudlinjerna för mitt förslag, men jag har med flit icke velat gå in i några detaljer, då jag anser, att en kommande diskussion i vår kära Iduns spalter bör driva oss hustrur in i frågan om förslaget detaljer — försävidt nämligen mitt förslag visar sig få någon bärkraft hos de tusen sinom tusen svenska hustrur, till hvilka mitt förslag väddar.

Och säkert är, att huru kära våra äkta män än kunna vara för oss, så hafva de flesta många kantigheter att få affilade, och dylik affilning kan ej ske, utan att vi hustrur lyckas bli uppföstrarinnor för våra män, liksom de sedan århundraden tillbaka velat vara sina hustrurs uppföstrare, i hvilket afseende de ha rätt, såvida det gäller att påpeka fel hos oss hustrur. Men tidsuret har ringt in kvinnornas frigörelseperiod. Så låtom då oss hustrur i kärlek klargöra för våra män, att vi äfven, liksom de, ha rätt till anspråk. Vi ha t. ex. rätt fordra, att icke mannen genast tappar humöret, om tvillingarne gemensamt sjunga i midnattstimmerna en sängkammarsång o. s. v. i långa banor.

INEZ.

Utanför buren.

— Och så medan tiderna farit med väldiga vingslag
ha mannen och kvinnan varit
och äro till denna dag.

DET FÖREFALLER mig som om den insändarinna, som öppnat diskussionen om "mannen i hemmet", fallit för frestelsen att generalisera sitt tydligen mycket sorgliga fall; och att hon därigenom blifvit orättvis — ty det är farligt att generalisera. Och då jag förmodar, att de flesta hustrur, som eventuellt komma att säga sitt ord i frågan — oafsedt sin rika erfarenhet — komma att få svårt att undvika den snara, i hvilken Age fallit, har jag funnit mig föranlåten att blanda mig i saken. Såsom en gammal flicka, som länge roat mig med att kika mellan galler i den bur, om hvilken det säges, att alla, som äro därinne vilja ut, och alla utanför stående vilja in, torde jag möjligen genom opartiskhet kunna ersätta hvad som lätt förklarligt fattas i första hands erfarenhet.

Det är då min oförgripliga mening — och jag har otaliga gånger sett den bestyrkas genom exempel — att lika säkert som kvinnan i de lösa förbindelserna och ute på arbetsfältet drar det kortaste strået, i det senare fallet på grund af brist på organisation, på grund af mindre arbetsförmåga och hvad eljes skälerna kunna vara — lika säkert har hon i äktenskapet sin stora chance. E ler, enklare och mera oförblommeradt uttryckt, konsten, ifall det är någon konst, är att få mannen i buren, väl där, finns det tusen sätt att bräcka honom. Handen på hjärtat, mina damer, har jag inte rätt?

Är det inte så, att när mannen på äktenskapets tröskel bryter sönder och kastar bakom sig det vapen han har i sin öfverlägsna muskelkraft — och det gör genomsnittsmannen inom medelklassen — återstår honom intet vapen, som icke kvinnan också har och brukar skickligare, hänsynlösare, fintligare? Hvilket litet Gehenna eller hvilket litet paradiset kan inte en kvinna göra af sitt hem, och hvilket sätt hon än väljer, kufvar hon i nio fall af tio mannen lika säkert.

För att nu icke ge alltför svåra hugg på mig vill jag skynda mig att medge, att det finns äktenskap, där hustrun alls icke får breda ut sig och där — eftersom ingen medelväg tyckes finnas — mannen gör det så mycket grundligare. Men jag undrar, om någon man varit i stånd att så genomsyra en kvinnas inre jag, hennes personlighet, som kvinnorna inom äktenskapet stundom göra med sina män? Kvinnosjälarna skulle jag vilja likna vid sprödt kristall. Det finnes bland dem en och annan, på hvilken man kan tillämpa Prudhommes bekanta *N'y touchez pas, il est brisé*, åter andra, som krossats i bitar, och hvilka enda glädje är, att någon skär sig på skärfvorna. Mannens själ däremot är, tror jag, gjord af ett starkare, segare material men också — mera poröst. En kvinna kan därför, för att använda ett i skrifvande stund mycket nära till hands liggande exempel, genomtränga en mans själslif som bläck läskpapper.

Och, jag bara frågar, hvem har vunnit den verkliga segern, den som vråker en vas i golfvet och sedan kanske sargar sig blodig på bitarna, eller den som långsamt suger sig in i en annan, som vatten i en svamp?

Ännu mera. En tyranniserad kvinna reagerar åtminstone i allmänhet, såsom t. ex. Age nu i Idun, men en man, som blifvit stukad, fått sin identitet — så snart det gäller förhållandet till hustrun — utplånad, han märker det — Gud hjälpe honom! — inte.

Jag nämnde i början som min tanke, att kvinnan ligger platt under i konkurrensen på arbetsmarknaden. Hennes arbete blir sålunda i allmänhet underskattadt och undervärderadt. Men — och här har jag åter ett bevis på hvad jag sade, att kvinnans chance mot mannen är äktenskapet — undervärderar och utnyttjar inte också hustrun ostraffadt sin mans arbete lika ofta, som han enligt Ages utsago undervärderar hennes? Eller hvad är detta, om att "sitta på en stol" i några timmar? Jag tänker, att de kvinnor, som sett mannen i hans arbete, kanske hjälpt honom, ha en annan och riktigare uppfattning däraf.

Om det sedan är de gifta kvinnorna, som veder-gälla sina medsysmars oförrätter på sina män, eller männen, som ta revanche för sina nederlag inom äktenskapet på de kvinnor, som lyda under dem i arbetet — det har jag aldrig kunnat bli riktigt klar öfver.

Men som den förre situationen existerat långt förr än den senare, torde det väl vara mannen, som hämnas.

GAMMAL FLICKA.

Tyranner i det lilla.

ATT OFVANNÄMMDA ämne upptagits i och för diskussion i vår ärade tidning, gläder mig mycket, och hoppas jag därigenom många goda och välbehöfliga råd må komma våra ärade herrar män till del.

Att vi kvinnor ha stora och ansvarsfulla plikter i hemmet, hvilka det bör vara vår största glädje att, så långt i vår förmåga står, söka uppfylla, vare oss långt ifrån att förneka, utan må villigt och glädt erkännas. Men vi förstå — och det med rätta — att männen också hafva plikter i hemmet.

Vi förutsätta nu, att mannen har den stora förmånen äga en god, kärleksfull och duglig hustru, som gör allt för att glädja och bringa trefnad i det hem, hvilket hon har blifvit lycklig nog att få kalla sitt. Hennes man är en uti "den stora världen mycket aktad och älskvärd" person; sköter sina åligganden, hvad ämbete, affär eller yrke beträffar, på ett exemplariskt sätt — men i hemmet: hurudan är han där? Jo, en r.ktig tyrann i det lilla, icke så att han på ett mera brutalt sätt ger detta till känna, nej, visst icke — jag tror knappast han själf vet om, huru illa han gör. Det yppar sig nämligen i dåligt humör. Ingenting är så som han skulle vilja ha det. Serveras det kött till middag, strax är han missbelåten öfver att han icke får fisk; serveras det fisk, ja, då hade han just den dagen önskat sig kött. Äro barnen glada, då bråka de för mycket, och äro de stilla och tysta, då äro de bestämdt inte friska! Ibland är det för kallt, ibland för varmt, ibland för sött och ibland för surt o. s. v. i oändlighet. Aldrig kan han få det så, som han vill.

Märk, detta gör han dock icke med uppsåt att vara stygg — det är blott en mycket ful vana, som män i allmänhet borde taga sig mera till vara för.

Detta kanske af dem anses för bagateller, men för en hustru, som verkligen försöker att göra så godt hon kan och förstår, kan det bli själsmördande.

Därför, ärade män, lämna det dåliga humöret utom hemmets dörrar, glömmen icke, att hemmet är den plats, där ni böra gifva det bästa af eder själfva!

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke. Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

Gärna må ni taga med eder sorger och bekymmer, hur stora som helst, och öppet utan omsvep dela med eder däraf åt den, som står eder närmast — hon skall nog förstå eder. Detta hvarken förintar kärleken eller förminskar familjelyckan — tvärtom! Eder hustru skall med fördubblade ansträngningar och gladt mod visa, att det i många fall icke är de stora sorgerna och motgångarna, som skapa olyckan i hemmen, utan oftare de små förargligheterna, det dåliga humöret.

Därför än en gång, lämna dessa utanför, när du beträder hemmets tröskel, och du skall snart finna din hustru mera glad och i ditt hem en plats, dit du längtar från slitet och bråket där ute, och där du kan hämta råd och hjälp och nytt hopp och en ljusare syn på tingen!

Så blir hemmet hvad det bör vara: ett lyckligt arbetsfält för kvinnan och en skön hviloplats för mannen.

»KVINNLIG PRENUMERANT.»

Jag tror att vi få börja från början, kära ni!

DET SKRIFVES mångt och mycket i vår upplysta tid En del tas' in till trycket, en del i korgen vid blir skoningslöst begravet, som om det sjönk i hafvet. Ja, lifvet är en strid!

Uti vår kära Idun, där ha vi kvinnor fått en bundsförvant så mäktig, som vårt behof förstått. Där få vi det besjunga, som ligger på vår tunga — Så långt vi hafva nått!

Det nyaste i Idun jag häromdagen fann: "Hur ska vi kunna fostra en rättvis äkta man, som helt vårt värde skattar och rätt sin ställning fattar? Nu svare den som kan!"

Här var ett uppslag gifvet att taga vara på. Och engång jag i lifvet min mening säga må, Jag tänkte: kan ni gitta, få gammal hund att sitta, så gärna det, låt gå!

Den som sitt värde känner — han bänkar sig mån tro — och hemma våra män mest vilja hafva ro — ett ideal till kvinna envar ju söker finna, som hägnar deras bo.

De vilja ständigt mötas af henne ljuf och glad och utaf snälla barnen, som snutna stå i rad. De glömma nog kanhända, att ljus som jämt stå tända de slockna slutligt — hvad!

Det lönar väl knappt mödan att skriva någon bok om sättet att uppföra en man, så han blir klok. Och nu i dessa tider — med våra rösträttsstrider — då går det väl på tok.

Nog är det sant att "Age" i somligt kan ha rätt, en hvar till stacken drage sitt strå — det blir nog lätt att få förslag i massa, repliker, som ä hvassa. Sen blåses till reträtt.

Jag tror att vi få börja från början, kära ni, och då med våra egna små karlar må det bli. De små, som gå och tulta och efter mamma stulta, till männer fostra vi.

Det finnes många mammor, som fel ej kunna se hos sina snälla gossar, som ständigt rätt dem ge. Och lilla syster klagar: "Som pojkarne behagar, det få de alltid, de!"

Och pojkarne de växa och tro att de ä bra, på systrarna de käxa, de dumma jäntorna, som inte kan begripa, att jämte de måste vika att pojkar rätt skall ha!

"GLORY" koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALF, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREAU, endast att snöra . . . 18. —
BLANKLÅDER, d:o . . . 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas orden. Ombyte medgifves gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

Så bli de män i staten, de forna pojkarne, men lägga ej bort gnatet, det skall ni nog få se. Som fästmän väl sig skicka, snart klorna fram dock sticka.

Så brukar det sig te.

Och sen får hustrun höra, hur präktig mamma var, hon allting hann att göra, och ständigt var hon rar — hon hördes aldrig klaga, ej nånsin gaf hon aga, allt hon med jänmod bar.

Men unga frun hon tänker, att lyckan flyktad är, fast än så ny han blänker, den ringen som hon bär. Hvad kan då felet vara, om hon det visste bara, hvem som bär skulden här.

En sår och andra skörda, så är ju lifvets lag. Vi få väl ta vår börda och se mot bättre dag. Med våra gubbar sträfvä, om stormar än sig häfva. Men hör nu mitt förslag!

Låt bror och syster lika i hemmet allting få, att lillan jämt ej vika för rustibussen må. Sök att få gossen böjlig, kanhända han blir möjlig till äkta man också.

Och flickan, låt ej henne få gråta sig till rätt — på tårar, jag försäkrar, blir mannen snart nog mätt. Att sig till jämvikt kämpa och tårefloden dämpa är ett förträffligt sätt.

Också de böra dela hvar börda jämnt och snällt och aldrig sedan störa hvarandra med sitt kält, om hvem tog tyngsta taget uti det arbetslaget, som blef på listid ställdt.

ALI.

Syndabocken.

Berättelse af August Strindberg.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

SÅ VAR gladan förtärd; endast skodonens och klädernas ljud hördes under den raska gången. Libotz tuggade torrt, kände tomhet i hufvet, kastade blickar utåt åkrarne för att hitta något att tala om, medan han plågades invärtes af en process, som han dock icke ville tala om.

Efter att han en lång stund hade gräft i handlingarna, fann Karin tystnaden opassande, och började känna det genant.

— Säg något, Edvard! Det är så hemskt, när du tiger.

Libotz släppte vittnesmålen ur hufvet, men kom af sig, och i sin nöd säger han det han aldrig borde ha sagt, nämligen:

— Hva ska jag säga då?

Det var bankruttförklaringen, vantarne i bordet, och tråden var klippt. Två främmande personer gingo bredvid hvarann och tänkte, tänkte öfver hvarandra, öfver deras förhållande, öfver orsaken till tystnaden. Och strax blef det främmande förvandladt till sientligt. De kände sig trolösa mot hvarandra, som kunde gå och tänka tyst utan att säga ut hvad de tänkte, och ju längre de tego, dess värre blef det. I sin förtviflan grep Libotz en växt från renen, och utbrast med hyckladt intresse:

— Nej, si, en så undelig blomma!

Karin kände både hyckleriet i förvåningen, och allmosan han räckte henne, därför såg hon

icke dit, och svarade icke, men ökade farten bara som om hon ville fly från alltihop.

Libotz följde, kände sig afdankad, var viss att det var slut, tänkte efter hvar han skulle äta sin middag hädanefter, då han icke kunde gå till Askanius, undrade om det skulle stå i tidningen, hvad staden skulle säga. Han var så lifligt inne i den nya situationen, att han saktade sina steg och lät Karin gå förut, just där vägen krökte och hon försvann. Men han fann det alldeles naturligt; hon hade brutit, det var slut, och det var en lättnad. Han satte sig på en sten, tog af hatten, torkade pannan, men grät icke: lättnaden att få vara ensam, återfå sig, blef en sådan stor njutning att han småhvislade, under det han ritade.

— Käss så undelit de ä, alltihop, tänkte han. Ja — de ä undelit!

Men så började det att dra, och en ångest öfverföll honom, han reste sig och gick igen, framåt; och när han krökt om med vägen, stod Karin lutad mot ett träd och grät.

De gräto tillsammans, tysta först i gemensam förtviflan att icke räcka för hvarandra, icke kunna fylla ut hvarandras tid, tills Karin slutligen utbrast:

— Att det var så svårt, det kunde jag aldrig tro!

— Detta är det svåraste af allt! sade Libotz. Men ska vi skiljas på en stund, du går den vägen, och jag öfver åkrarne, så råkas vi vid hagen.

Förslaget var ovanligt, men godt, och det antogs. Libotz kom in i sin process, blef sig själf och antog dimensioner, hörde vittnen, talade inför domstoln och öfvertygade motparten, ett ovanligt fall, som endast kunde ske ute på en åker, då parterna voro frånvarande.

När han kom fram till hagen och Karin, fann han det helt naturligt att han talade om det som fyllde hans sinne, och utan inledning började han referera målet. Det var visserligen bara en egotvist, med underhållsskyldigheter, broläggningar och gårdsgårdar, men han lefde. När han talade om sitt arbete, han fyllde tomrum och han lade ut personligen. Karin hörde mänskoröst; ensamheten, hon icke var van vid, befolkades, och hennes man visade sig till sin fördel. Hon kastade in småfrågor, som eldade honom fortsätta, och hon uppmuntrade honom så att han, när det målet var slut, tog upp ett annat, som han gjort sig till en triumf. Men det var lite långt och inveckladt, tröttande genom sin mängd af namn, dock, han talade sig varm, hon gick lättare som efter trumma, och de nådde slutligen Gröndal.

Klockan befanns bara vara elfva, och det öppnades icke förrän två, då middag skulle ätas. Det var ju en ryslig tid. De gingo ner till den lilla skogssjön, tittade efter löjor, kastade småsten på dem, plockade svärdsiljor, men detta allt fyllde bara ut en timme. Då infann sig torkan igen, men varnade för den farliga tystnaden, snattrade de, om ingenting, togo om gamla tema, och när de upptäckte sig som plagiatörer, kunde de icke se hvarann i ögonen. De skämdes för hvarandra, för sig själfva, men tystnadens spöke jagade dem framåt, så att de slutligen sade ofrivilliga dumheter, rörde vid sår, som de icke ville åt. Libotz hade mesta oturen.

— Det är undelit att alla skomakare heter Andersson, sade han till exempel, bara för att säga något.

— Min pappa var skomakare, men han hette Lundberg, svarade Karin, med en viss godmodig humor.

— Kära, lilla vän, inte visste jag det, och inte ville jag såra dig.

— Nej, det vet jag, svarade Karin, som var säker på sin fästmans goda sinne; och för öfvertro trodde de ännu i paradiset, där ingen trodde

ondt om den andra, och sålunda gräl icke kunde uppstå, grälet, som brukar börja där den goda tanken och den goda viljan upphöra.

Slutligen måste Karin gripa i sitt förråd, och hon gick i tankarna till Askanius och gästerna:

— Den där Tjärne är en treflig karl i alla fall, sade hon.

Nu skulle ju Libotz ha tagit detta som en påminnelse att han själf var tråkig, men det gjorde han inte, utan han tog fatt i Tjärne, som ett motiv, och med sin människovänlighet visade han fram hans goda sidor, och belyste med exempel ur lifvet. Karin auktionerade på, Tjärne blef en ljusets ängel, en martyr, hans tragiska öde med den falska bördens tvång en att förlåta honom hans små egenheter...

Små egenheter, ja! Där gjorde de halt, och under pausen gick det upp för dem, hvilken ryslig figur fiskalen var, och de visste båda att han hvilken dag som helst skulle mörda Askanius. Karin gjorde först klart att vända, men Libotz ville icke vara med i vändningen, utan fördröjde sig vid hans tragiska öde, uttryckte sin fasa för det brottet, som förfalskade en oskyldig människas hela känslolif, gick ner genom generationer och straffades på barnen i alla led. Därpå kastade han in på norska frågan, tog allmänna rösträtten med på släpet, utvecklade proportionalismens grundidé; vågade dock icke se på klockan, emedan detta skulle ha antydtt att han var otålig.

I en kyrka i fjärran ringde ut; klockan var ett. En timma till alltså.

Libotz var förtviflad, mest öfver att han plågat Karin med processer och politik; att tala om människor, som dock var det enda intressanta, ville han icke, och att bara sitta och berömma lymlar, kände han förnedrande i längden, lika förnedrande som att förtala dem.

Trött var han och hungrig, torr och tom; han ville ett tag öppna pulsarne för att svalka sig, och hoppa i sjön, men han föreslog i stället:

— Ska vi röra på oss lite?

De rörde på sig, satte sig; betraktade en myrstack, undrade hur så små djur kunde ha det, och se sin värld. Kastade stenar i sjön för tionde gången, tittade upp i tallarne, som om de ville hänga sig i grenarne. Löjorna vågade ingen sig på mera, ty de hade utdiskuterats; svärdsiljorna hade vissnat och blefvo bortkastade, men tystnadens spöke smällde med piskan hvar gång de tröttnade tala. Båda voro dock så upplysta, att de icke skylldes ledsnaden på hvarandra, utan finga den att ligga i själfva sakens natur, men de vågade icke tala om detta, icke om sitt förhållande, ty det tålde icke kritik och vidrörande.

Emellertid slog klockan två, och bordet stod dukadt under en hägg. Där var intet folk att se, och Karin fann det ensligt, ty hon var van vid rörelse och lif, men Libotz tyckte det var idealiskt att få vara ensamma; detta sade han dock icke, ty han ville i allt vara henne till lags. Därför fick Karin bestämma mat-sedeln, och när hon fick se sparris, utbrast hon: jag undrar hur det kan smaka.

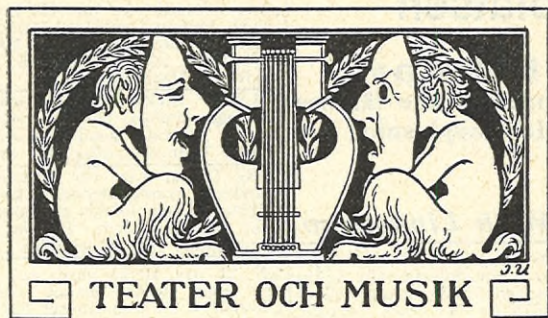
— Nej, har du aldrig ätit sparris?

— Aldrig!

— Nå, så ska vi försöka, fastän de e dyt. Så började en middag, och med återvändande krafter steg munterheten. Libotz fann allting roligt, var nöjd med allting, och Karin njöt af att bli uppässad af en kypare i frack. Först taltes om maten, men Karin upplyste att man icke fick tala om det man åt. Då försökte Libotz säga kvickheter för att narra fästmons skratta, och när han såg kyparen stå bakom en dörr och lyssna, sade han att kyparen hade Röntgenöron.

(Forts.)

Lagermans flytande putspomada BONAMI.

Från konsertsalen.

KONSERTFÖRENINGEN gaf i lördags sin sista abon-nemangskonsert för säsongen efter ett program af anmärkningsvärd gedigenhet och rikt musikaliskt skön-hetsinnehåll. Beethovens idéstrålände Fidelio-uvertyr i E dur, hvilken inledde konserten, verkade som alltid andligt stimulerande, och dess instrumentala liffullhet står fortfarande som ett tindrande och ledande väg-märke för musikens pilgrimer.

Joh. Brahms pianokonsert nr 2, B-dur, som nu för första gången spelades härstädes, tillhör dessa lätt räk-nade tonskapelser, inför hvilka man känner fläkten af den mäktiga konstnärsviljan, som endast danar äkta värden, emedan den ej kan, ej vill köpa sig en lätt-vunnen ynnest genom billiga medel. Under den för-näma behärsknings cellväfnad klappar här en stark puls, som förräder den inneboende skönhetsträngtan och lidelsen. Hr Adolf Wiklund utförde piano-stämman, men ägde ej herravälde nog vare sig an-ligt eller tekniskt att behärska partiet, hvaran föredra-glet kom att lida en hel del i fråga om mærg och de-taljfin utmejsling. Stundom brast det också i memo-rieringen. I sista satsen — ett luftigt och glittrande allegretto grazioso — återvann dock pianisten jäm-vikten, så att tolkningen steg i valör och slutintrycket blef tillfredsställande nog.

Programmets sista nummer bestod af Fr. Berwalds symfoni i g-moll, detta vår äldre tonlitteraturs kanske främsta orkesterverk, fyllt som det är af sund, stark skön-het och djup musikalisk lärdom. Ett alldeles ypperligt orkesterspel framhåfde också i rikt mått symfoniens många förtjänster, hvilka afgjort vinna i pregnans vid hvarje nytt utförande.

Den andra musikilldragelsen, som faller inom ramen för denna öfversikt, har varit uppträdandet af en dansk romansångerska, fru Dagny Grunert. Begynnelse-intrycket af hennes starka mezzosopran var något obestämbar, ty rösten hade ingen tilltalande klang och föreföll dessutom en smula passé, hvarjämte föredraget led af brister i fråga om tonsatsen. Men det fanns hos sångerskan ett lidelsestarkt temperament, som allt mera arbetade sig fram under aftonens lopp och blef till en värmande låga i Cornelius' Brautheider samt i några nordiska sånger af Henriques, Alfvén och Peter-son-Berger.

När programmet var genomgånget hade därför den danska artisten vunnit hjärterum hos publiken, så att hon måste begåva den med flere extranummer, innan salen helt utrymdes.

Praktisk ryggtållare för damer och barn.

Rygghållaren »Garde» är be-räknad särskildt till unga flickor. Den är gjord af en tjock väfnad och är försedd med två starka fjädrar i ryggen. Öfver skuldrorna finnas tvänne elastiska band, samt ett elastiskt band om mid-jan. (Bästa material garanteras.) Pris kr. 7.50, Nr 0, 1, 2 för ålder 4-12 år. Pris kr. 8.75, Nr 3, 4, 5 för ålder 13 år och därutöver.

Alla rygghållare bytas om ej stort passar.

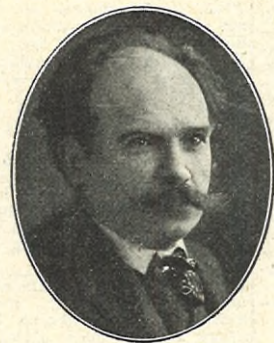
Till landsorten mot postförskott.

Ensamförsäljare:

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR,

A.-B. MARIUS HARTZ.

Drottninggatan 72, Stockholm. Riks 1726.

EUGEN d'ALBERT, en af samtidens allra främsta pianister, anlän-der i dessa dagar för första gången till Sve-rige och Stockholm för att konserterna. Hans uppträdanden i huvud-staden komma att bestå af tre konserter, hvaraf den första äger rum måndagen den 4 mars i Musikaliska akademien, och de båda följande på samma ställe den 6 och 8 mars.

Eugen Francis Charles d'Albert föddes i Glasgow 1864, där fadern, af fransk härkomst (modern var tyska) undervisade i dans och komponerade dansmusik. 1881 blef han elev af Richter i Wien, och senare stu-derade han under Liszt, som kallade honom »Tausig redivivus». År 1895 utnämndes han till kapellmästare i Weimar. Bland hans kompositioner märkas: piano-konserter, uvertyrer, stråkkvartetter, symfoni, operor m. m.

FRÖKEN SIGRID LINDBERG, den kända svenska vio-linisten, uppträdde nyligen vid en symfonikonsert i Helsingfors och skördade starkt bifall af publik och kritik för sitt utförande af Max Bruchs stora violin-konsert, G-moll.

KUNGL. TEATERN uppför i dag torsdag för första gången »Ragnarök» (Götterdämmerung) efter års-lång förberedelse. Vid generalrepetitionen i måndags, som bevisades af ett antal inbjudna, gjorde det gigan-tiska tondramat, trots dess längd, ett starkt intryck, hvadan premiären af detsamma tvifvelsutän blir säson-gens märkligaste musikaliska händelse. Vi återkomma i nästa nummer till ett närmare omnämnande.

SVENSKA TEATERN gästas f. n. af den norska skå-despelerskan fru Johanne Dybwad, som i mån-dags uppträdde som Katinka Maslof i »Uppståndelse». Efter en första akt, i hvilken den utmärkte artisten något väl mycket lade an på att framhåfva det skygga och skälfvande hos den unga Katinka och hvarigenom det konstnärliga intrycket ej blef fullt tillfredsställande, gjordes fängelsescenen med djupt gripande sanning. Äfven i de följande akterna hade fru D. det rätta, öfvertygande greppet på figuren, vare sig det gälde att betona Katinkas bittra lifsöde eller att låta framglimta en skynt af hopp på frigörelse ur förnedringen.

Sålunda blef det i sig själft svaga skådespelet med dess rapsodiska figurskildringar öfverraskande njutbart och väckte hos publiken en helt naturlig önskan, att fru D. under sitt korta gästspel måtte sättas i tillfälle framträda i någon eller några af sin repertoars haltfulla roller, där hennes starka temperament och lysande teknik helt få ge sig hän åt uppgiften. Något Ibsen-drama eller ett af Gunnar Heibergs skådespel skulle ge oss en fläkt af den stora konst, som vi allt för sällan få stärkas af.

Den mycket talrika publiken hyllade artisten med intensiva bifallsyttringar, hvilkas goda mening ytter-ligare stärktes af lager och blommor.

E. H.—n.

E—t.

A barn- och ungdomsbjudningar

är

POMRIL

— som är alkoholfri —
bästa läskedryck.

KÖKSALMANACK.

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 3-9 MARS 1907.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalf tungor med madeirasås och brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med »Mina» kaffekaka. Middag: Klar buljong med oststänger; hammelsadel med potatiskroketter; apelsinkräm i korgar.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall hammelsadel (rester från söndag) med potatissalad; mjölk; kaffe eller te. Middag: Slottstek med legmyer; krusbärskompott med grädde.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; pannstekt sill med potatis; kaffe eller te. Middag: Fläskkottletter med gräddsås och potatis; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg; fattiga riddare med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk morotspuré med ostsmörgåsar I; stufvade abborrar med potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; skinka å la Hallman med potatis och stekta ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; bifstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalkkyckling med potatis; äpplen med maräng och vispad grädde.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; omelett med kött- och champinjonsufning; kaffe eller te. Middag: Blodplättar med sylt; krusbärsoppa med skorpor.

RECEPT:

Kalf tungor med madeirasås (f. 6 pers.). 2 kalf tungor, 2 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt, 5 del. god buljong, 1 tsk. soja.

Sås: Köttsky, 1 msk. mondamin-mjöl, 2-3 msk. madeira, 2 msk. fint skurna, brynta champinjoner.

Beredning: Tungorna sköljas, borstas väl, läggas i det kokande vattnet, tillsatt med salt, och få koka, tills skinet lätt kan afdragas. Smöret bry-nes i en järnkastrull, tungorna iläggas och brynas vackert på alla sidor, saltas och spådas med buljongen, till-satt med sojan. De få sakta steka med tätt slutet lock, tills de äro mörå eller omkr. 1½ tim. Öfverlösa hvar tionde minut för att ej blifva torra. De skåras och uppläggas på varmt serveringsfat samt garneras med brödkroutons. Kött-
jusens afredes med mondaminmjöl, ut-rördt i vinet, och såsen får koka omkr. 5 min. Champinjoner iläggas och såsen afsmakas. Litet af såsen slås öfver tungorna, resten upphålles i sås-skål. Anrättningen serveras som fru-kosträtt.

Apelsinkräm i korgar (f. 6 pers.). 9 apelsiner.

Kräm: Skalet och saften af 2 apelsiner, 150 gr. krossocker, 4 ägg-gulor, 1 del. gräddmjöl, 1 msk. sherry, 3 gr. citronsyra, 4 del. tjock grädde, 6 blad gelatin, 2 msk. hett vatten.

Beredning: Stora, vackra apelsi-ner tvättas väl och torkas. På två tredjedelar af apelsinen tages skalet bort med undantag af 1 cm. bred remsa som får bilda grepe. Frukttöppet tages ur väl med en silfversked, och korgens kanter samt grepen klippas i vackra uddar. Korgarna läggas i kallt vatten ½ tim., få afrinna och fyllas med apelsinkräm, som beredes på följande sätt: Apelsinerna tvät-tas, torkas och skalens afrifvas mot sockret. Äggulorna och gräddmjölen vispas tillsammans i en kastrull tillika med sockret och den väl silade apel-sinsaften. Blandningen får sjuda un-

Lagermans pudding, Gelé,
Saft-kräm och Glaçe äro bil-
liga, mycket enkla att tillaga
samt verkligt goda. De finnas
i olika smaksorter.

der kraftig vispning. Kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes tills krämen afsvanat, då sherry, den fint stötta citronsyran och den till hårdt skum slagna grädden tillsätts. Sist nedröres försiktigt det sköljda och i 2 msk. hett vatten upplösta gelatinet. Korgarna fyllas med krämen och ställas på svalt ställe, så att krämen stelnar. De garneras sedan med vispad grädde och serveras med mandelberg eller bi-skvier. Resten af krämen upphålles i geléskål.

Potatissalad (f. 6 pers.). 1 lit. kokt, kall potatis, 2 kokta rödbetor, 2 saladshufvuden, 3 msk. kprpris, 3 äggulor, 1 knifudd salt, 1 tsk. engelsk senap, 1 tsk. socker, 3 tsk. vinaigre, 2 tsk. kprprisättika, 2 msk. fin matolja, 2 del. tjock grädde.

Beredning: Potatisen skalas och skåres i tunna skivor, rödbetorna skåras i 1 cm. långa strimlor, saladen sköljes och skåres fint. Allt detta blandas i en karott. Äggulorna röras med salt, senap och socker, ättikan till-sättes droppvis, omväxlande med mat-oljan. Sist nedröres grädden och såsen hålles öfver saladen, som omröres försiktigt. Den serveras till kalla kött-rätter i allmänhet.

Fläskkottletter med grädd-sås (f. 6 pers.). 9 stora fläskkot-
letter, 1 liten msk. salt, ½ tsk. hvit-peppar, 2 ägg, 1 kkp. fint stötta skor-por.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 5 del. tunn grädde.

Beredning: Kottletterna tvättas med en duk doppad i hett vat-ten, bultas lätt på båda sidor samt putsas väl. De beströs med kryddorna och doppas i de uppvispade äggen samt vändas i de stötta skorporna. De bry-nas därefter i smöret, i en tackjärns-panna, nedläggas i en järnkastrull; pan-nan urvispas med grädden och såsen hålles öfver kottletterna. De få sedan färdigsteka med lock omkr. 10 min. De uppläggas på varmt serveringsfat, gar-neras med persilja och såsen hålles öfver.

Vegetariansk morotspuré (f. 6 pers.). 1½ lit. jordärtskockor, 1 li-tet selleri, 2 lit. vatten, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. mjöl, 5 del. tunn grädde, salt, hvitpeppar, socker.

Beredning: Jordärtskockorna skra-pas och sköljas väl samt läggas i ättik-blandadt vatten omkr. 1 tim., för att bibehålla sin hvita färg. De påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras.

Smör och mjöl sammanfråsas, purén och soppan tillsätts, litet i sänder och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Den serveras med rostadt bröd eller ostsmör-gåsar.

Ostsmörgåsar I (f. 6 pers.). 14 »Marie» kax, 2 msk. smör (40 gr.), 1 äggvita, 3 msk. rivfen stark ost.

Beredning: Käxen bstrykes på ena sidan med smör. Äggvitan slås till lätt skum och blandas med den rifa osten. Ostmassan bredes på käxen, som därefter läggas på plåt och in-sättes i svag ugnsvärme att få vacker rostgul färg.

Skinka å la Hallman (f. 6 pers.). 6 hg. rökt skinka, 3 del. tjock grädde.

Beredning: Skinkan skåres i tun-na skivor och svålen borttages. En tackjärnspanna upphettas långsamt, skinkan lägges och brynes vackert på båda sidor samt uppläggas på ett varmt serveringsfat. Pannan urvispas med grädden och såsen får ett uppkok samt hålles öfver fläsket. Anrättningen gar-neras med persilja och serveras med brynt potatis eller förlorade ägg.

Äpplen med maräng (f. 6 pers.). 1½ kkp. krossocker, 5 del. vatten, 10 stora goda äpplen.

Marängmassa: 3 ägghvitor, 6 msk. socker.

Joko! Hvad skall jag använda till min stortvätt?
Chromol-såpan
tillverkas endast vid
A. P. Sjöbergs Fabrik i Malmö.

Beredning: Af sockret och vattnet kokas en klar lag. Äpplena skalas, skåras i stora klyftor. Läggas direkt i sockerlagen för att bibehålla sin färg och kokas därefter klara. De uppta-gas med hälslef, läggas på ett fat att kallna och lagen hopkokas. De uppläggas därefter pyramidformigt på ett fat, som tål ugnsvärme och lagen hålles öfver. Ägghvitorna vispas till hårdt skum, vispningen fortsättes ¼ tim. och sockret nedröres försiktigt. Marängmassan spritsas därefter genom krusig strut eller blecktratt. Öfver frukten och fatet insättes i svag ugnsvärme. Då marängen är torr och fått ljusgul färg, uttages den, får kallna och serveras med vispad grädde eller vaniljsås.

Krusbärsoppa (f. 6 pers.). 1 lit. gröna krusbär eller 1 butelj in-lagda krusbär, 2 lit. vatten, skalet af ¼ citron, 2 msk. potatismjöl, 1½ kkp. strösocker, 2 äggulor.

Beredning: Krusbären påsätts, tillika med citronskalet, i kokande vatten och få koka, tills de äro mjuka, då soppan silas. Den afredes därefter med potatismjölet, utrördt i litet kallt vatten och får ett godt uppkok. Sockret och äggulorna röras i soppskålen omkr. 20 min., hvarefter soppan tillslås under kraftig vispning. Den serveras med makroner eller små skorpor.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införlas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Kostnadsfritt.
Om Ni genom undervisning pr korrespondens ämnar lära Er bokför., räkn., skrift., svensk o. utländsk handelskorrespondens m. m., torde värt nya **64 sidiga** rikt illustr. prospekt vara af stort intresse för Er. Begär det! Det erhålles gratis.
Malmö Språk- & Handelsinstitut
Dir. H. S. Hermod, Söderg. 19 D, Malmö.

Handarbetslära

Vid Södra Kalmar läns kvinnliga folkhögskola är plats ledig för handarbetslära vid kurs som pågår från omkring 1 juni till omkring 1 oktober. Lön 500 kr. och bostad. Undervisningsämnen: sömnad, väfning och gymnastik. Ansökningar sändas före den 15 mars till skolans föreståndare V. Sjögren, Högalid, Smedby.

FÖR en af landstinget aflönad epidemijuksskoterska med station i Lindsberg finnes plats ledig den 1 april. Lön 600 kr. jämte 100 kr. hyresersättning samt 50 öre för hvarje tjänstgöringsdag. Ansökningar insändas till doktor H. Wahlström, Lindsberg.

Två lärarinnetjänster

bli h. t. 1907 lediga vid »Högre elementarskolan för flickor» i Helsingborg. Med hvardera tjänsten är förenad undervisningskyldighet i tre af följande sex läroämnen: tyska, geografi, historia, matematik, engelska och naturkunnet. Lön 1,500 kr. Ansökningar torde ofördröjligen tillställas
Lektor Knut Wintzell,
skolans innehafvare och rektor.

Ung dam,

25 à 30 år. fri och oberoende, erhåller god anställning hos äldre ungdom i lifligt samhälle på landet som värdinna o. sällskap. Sökanden skall ha ett glatt humör, vara musikalisk och behärska engelska språket i tal och skrift samt villig undervisa värden i nämnda språk. Den som ej besitter ofvanstående egenskaper gör sig ej besvär lämna ansökan. Svar till »Värden» under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

GOD plats à kontor finnes för en ung dam, kunnig i bokföring och kontorsgöromål. Svar med betygsskrifter o. lönepretentioner till »H. R. 1907», under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

Barnsköterska.

A herregård i Halland är plats ledig 24 april för snäll, pålitlig barnsköterska, något sykunnig. Lön 200 kr. Ansökan, betyg och fotografi till »K. N.» Iduns exp.

I-klassig hushållerska, pålitlig och duglig till allt hvad som förekommer i ett herregårdshushåll, sökes till herregård i södra Sverige 24 april. God lön. Rek. och ansökan till »A. M.» Iduns exp.

EN i matlagning, bak, sylt., slakt m. m. fullt kunnig, bättre flicka, arbetsam och punktlig samt försedd med goda rekommendationer, kan från 1 april erhålla plats à större anstalt i närheten af Göteborg att vara husmodern behjälplig i hemmets sysslor hvarvid dock särskildt fordras att kunna förestå mat-hållningen vid anstalten. Lön 300 kr. pr år och fritt vivre. Ansökan med betygsskrifter och fotografi insändas före 20 mars märkt »Anstalt», till Nordiska Annonnsbyrån, Göteborg.

Stadgad flicka

eller yngre änka får plats att ensam sköta huset å en familj där husmodern har sin verksamhet utom hemmet. Den sökande skall vara proper, äga ett allvarligt och fridsamt sinne samt förmåga att under moderns frånvaro egna tre barn om 8-10 och 12 år vänlig tillsyn. Svar till »G. M.», Helsingborg p. r.

STADGAD, anspråkslös flicka, något kunnig i sjukvård och som vill åtaga sig värda en äldre sjuk herre (hjärtlidande) samt deltaga i öfriga inomhus förekommande göromål erhåller god plats i 3 personers hushåll i Göteborg 1 april. Kokerska finnes. Reflekterande härå torde hänvända sig till fru Hedvig Nygren, Göteborg, Haga Kyrkogata 6.

Länssjukvårdskontoret med station i Varberg. Kompetensvillkoren äro desamma som för inträde i Svenska sjukvårdskontorens allmänna pensionsförening samt för erhållande af statsbidrag till pensionen jämte vitsord om minst en månads tjänstgöring vid epidemiskjukhus. Lön 600 kr., 2:ne ålderstillägg af 50 kr. hvardera efter 3 resp. 6 år. Dagaflön vid icke smittosamma fall. Tjänsten skall tillträdas den 1 nästa april. Ansökningar ställas till Varbergs sjukvårdsdistrikts nämnd under adr. dr Almer, Varberg.

Stadssjukvårdskontoret i Varberg är ledig att tillträda den 1 april detta år. Kompetensvillkor: Vitsord att ha genomgått teoretisk-praktisk utbildningskurs vid större sjukhus under minst 1 år. Lön 600 kr.; därtill fri bostad med värme, ljus och tvätt eller häremot svarande kontant ersättning (250 kr.). 3 ålderstillägg à 75 kr. efter resp. 3, 6, 9 års tjänstgöring såsom ordinarie. Ansökningarna åtföljda af betyg böra adr. till Hälsovårdsnämnden i Varberg senast den 15 mars.

TILL landet önskas en ung engelska till några månader undervisa i sitt modermål. Svar jämte ref., fotografi till Fru Löwenadler, Anneberg, Solberga.

PLATS finnes på större egendom för flicka af god familj, ej under 25 år, med godt lynne, skicklig i alla i ett fint hus förekommande göromål och med vana att leda och öfverföra tjänarne. Den som är kunnig i konstväfnad och road af hönsskötsel har företräde. Snart svar med upplysningar om föregående verksamhet m. m. torde insändas under adress »Värklig hjälp», Iduns exp., Stockholm.

EN duglig och anspråkslös flicka, van att tjäna på landet, fullt kunnig i matlagning och bakning och som vill åtaga sig att med omsorg utföra en ensamjungfrus göromål, får den 1 maj god plats i mindre familj, där husmodern är upptagen sex timmar dagligen af göromål, som ej betöra hemmet. Svar till Fru Hilma Christoffer-son, Bergvik, Hälsingland.

FÖR en anspråkslös och frisk flicka, som vill åtaga sig tillsynen af två små gossar 3 och 1 år gamla, finnes plats i ingenjörsfamilj i stilla trakt på landet. Den sökande anses som familjemedlem. Svar till »1 april 1907» under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

Barnsköterska.

Bildad fransyska eller engelska önskas i familj i Stockholm. Den sökande bör äga god hälsa, gladtt lynne samt vana vid barn i 5 à 4 års ålder. Rek., foto. och betyg märkt »Barnsköterska», under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

EN skicklig och ordentlig kokerska får förmånlig plats den 24 april. Skriftliga och muntliga rekommendationer erfordras. Svar till »Skicklig» under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

Vid

Smålands Idiothem, Eksjö,

är plats ledig den 1 april för en i väfnad, sömnad, stickning och knyttning fullt hemmastadd och väl praktiserad lärarinna, hvilken med flit, sakkänedom, förmåga och ihärdighet vill och kan utföra sitt ansvarsfulla värf. Vidare upplysningar meddelar Föreståndarinnan vid ofvanstående anstalt.

FÖR äldre barnjungfru med jämt lynne och bästa rekommendationer finnes plats att värda 2 späda barn. Svar till »Renlighet och pliktänsla» under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

I Uppsala Högre Elementarläroverk för flickor

anställs för nästa läsår en lärarinna för undervisning i engelska och tyska på högsta stadiet. Kompetensvillkor: Högre lärarinne-examen jämte språkstudier i utlandet. Begynnelselönen: 1,400 kr. samt pensionsafgift. Ansökan åtföljd af läkarebetyg torde före den 15 mars insändas till läroverkets styrelse.

Föreståndarinnan.

FÖR en stilla, pålitlig och vid skötsel af späda barn van sköterska, finnes bra plats i liten familj nästa 1:sta april. Svar till »E. B.», Vexjö p. r.

Hönsskötare,

manlig eller kvinnlig, af god familj samt kunnig och intresserad för saken, frisk och arbetsam får nu genast plats vid hönseri på landet. Svar till »L. N. 1907», Iduns exp.

Föreståndarinneplatsen

vid
Hushållsskolan i Visby
är till ansökning ledig. Närmare underrättelse lämnas af undertecknade, hvilka äfven meddela upplysning om inackordering, spisning och elever.
Visby i Februari 1907.

Anna de Jonge. Mina Pfeiff. Wilh. Lindström.

Husföreståndarinnan

sökes för ungarhushåll (4 personer) i större industriamhälle i Norrland. Löneförmaner 300 kr., bostad, vedbrand och lyse. Platsen tillträdes snarast. Ansökningar åtföljda af fotografi torde insändas märkt »216 Norrland» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

EN svensktysk familj i Hamburg söker en bättre anspråkslös flicka kunnig i matlagning och villig deltaga i lättare sysslor och sällskap för frun. Svar med fotografi och löneanspråk sändes under adr. »H. M.», Postamt 34, Hamburg.

EN enkel, ung flicka från ordentligt hem och med värdad uppfostran, pålitlig, duglig och villig kan erhålla plats såsom hushållerska i familj i Göteborg, där dessutom finnes kokerska och barnfröken. Den som sätter värde på en varaktig anställning har företräde. Svar till »M. A.», Nordiska Annonnsbyrån, Göteborg.

En flicka

med vana i affär och kunnig i maskinstickning kan få god plats vid större station. Svar till »God plats», Kiosk, Gust. Ad. Torg, Malmö

Bättre platsökande

i alla branscher kunna med förtroende vända sig till Praktiska Skolans Platsbyrå, Katrineholm. Brefsvar mot 2 porton.

Ett medelålders fruntimmer

med glatt och vänligt lynne kan få plats i Värmland i gammal tjänstemannafamilj, bestående af herre och fru. Hon skall dels hjälpa till med husliga göromål, exempelvis sömnad, dels vara till sällskap. Jungfru finnes. Eget rum. Lön efter anspråk. Svar till »80 år», Linköping p. r.

EN enkel och anspråkslös flicka, kunnig i matlagning och något sömnad, får nu genast plats à herrgård i Värmland att under värdinnas bortovaro ett par månader sköta hemmet. Litet hushåll och goda tjänare. Svar till »A. B.», Seffle.

FRISK och duktig flicka, som genomgått kurs i trädgårds- och hönsskötsel och häst sedan praktiserat, sökes som husmoders hjälp. Svar med rek. och löneanspråk till Torebo, Kåreholen.

FÖR en äldre stadgad hushållerska med små pret. finnes plats nu genast hos folkskollärare på landet. Svar till P. G. Embring, Stjärnorp.

Epidemijuksskoterska

erhåller plats i Reijmyre distrikt. Kompetensvillkor: intyg om lämplighet för yrket, minst 1 års utbildning vid större lasarett och minst 2 månaders utbildning vid större epidemiskjukhus. Förmaner: 600 kr. lön, 25 kr. pensionsbidrag. 1 månads semester, fria resor och fritt vivre vid epidemisk sjukvård och dessutom 50 öre i dagaflön vid vård af icke smittosjuka. Ansökan torde insändas till undertecknad före den 15 mars.
Reijmyra den 14 febr. 1907.
Karl Arnell,
e. prov.-läk.

EN snäll anspråkslös flicka erhåller plats att undervisa 12-årig flicka och 8 års gosse i musik och vanl. skol-ämnen enligt elementarskolans kurs. Porträtt, lönepret. till Wallarums gård, Wollsjö.

MASKINSTICKERSKA erhåller plats i vacker landsortsstad. Svar med fotografi och betygsskrifter märkt »Skicklig», Iduns exp., Stockholm.

EN ordentlig flicka, kunnig i enklare matlagning samt villig att sköta alla en ensamjungfrus älliganden, får lätt plats nu genast. Svar med löneanspråk torde sändas under adr. »A. F.», Stegoborg.

EN ordentlig och snäll flicka, kunnig i sömnad, och som vill hjälpa till med hvarjehanda inomhus, erhåller plats d. 1:sta april. Två jungfrur finnes. Svar med fotografi och rek. till fru Annie Håkansson, Torps egendom, Torp V. S. B.

Ordentlig flicka

eller barnlös änka, kompetent att på egen hand sköta enklare hushåll där 2 barn om 8 och 12 år finns, får 1 april plats i landsortsstad. Svar med fotografi, ålder, förutv. sysselsättning o. lönepret. sändes till »Tjänstemans», Iduns exp. f. v. b.

PLATS finnes nu genast för en bildad flicka att vara husmodern till hjälp med inom ett hem förekommande göromål. Den sökande bör vara barnkär samt kunnig i späda barns vård. Svar till »Barnkär», Malmberget.

EN enkel, ordning-full, bättre flicka, ej under 20 år, barnkär samt kunnig i enklare matlagning, bakning, erhåller plats i familj öfver sommaren, eventuellt längre, för att med hushållerska tillhjälp efterse fyra barn (ålder 7 och 1 år) samt ha tillsyn öfver det hela under vistelsen på landet. Som husmoder en del af sommaren saknas, fordras fullt pålitlig person med god karaktär och med verklig häg och kärlek till de små. Platsen tillträdes 1:sta maj. Svar till »Barnvård», Norrköping p. r. med uppgift om ålder, föregående plats samt lönepret.

HUSHÅLLERSKA skicklig i finare matlagning, ordentlig, reddar får plats på herregård. Svar till »Södermanland april 1907», Iduns exp., Stockholm.

PLATS på landtegendom i närheten af Hjälmaren, finnes för en flicka att deltaga i landhushåll mot en afgift af 30 kr. pr månad. Svar jämte fotografi till »M. E.», Arboga.

EN enkel, frisk och barnkär bättre flicka får genast plats som barnfröken för 2 små flickor i köpmanfamilj på landet samt äfven biträda med lättare sysslor inom hushållet. Svar snart med om möjligt fotografi samt lönepret. till »G. R.», Tierp p. r.

FÖR snäll, ordentlig, pålitlig flicka kunnig i matlagning finnes plats i april att under sjuklig husmoders ledning ensam skötas tre personers hushåll. Goda rek. erfordras. Svar med betyg, uppgift på ref., ålder, anspråk, helst äfven porträtt, till »E. O. L.», Lund p. r.

PLATSSÖKANDE

ENKEL, bildad flicka önskar på någon tid komma i godtt hem, hälist i Stockholm, för att lära sig matlagning. Är villig deltaga i andra inom hemmet förekommande husliga göromål mot fritt vivre. Kunnig i sjukvård. Svar till »27 år», Bokhandeln, Djursholm.

GODA hushålls- och barnfröknar, lärarinnor m. m. till familjer finnes anmälda à Inack. Byrån, Norrköping. (Kistkl. 916.)

UNG bättre flicka söker plats i familj för att gå frun tillhanda. Är kunnig i sömnad och musikalisk. Svar märkt »Familjemedlem A. N.», Helsingborg p. r.

BILDAD, värrekommenderad, medelålders flicka, van vid och intresserad af husliga sysslor och att värda ett hem, önskar plats som hushållshjälp och sällskap i äldre familj eller hos ensam dam. Svar till »Linda», Västra esplanaden 6, n. b., Västerås.

KARAKTÄRSFAST, 21 års flicka från landet, önskar plats nu på våren för att som medlem af familjen deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Någon lön önskvärd. Svar till »Greta», Iduns exp.

Husföreståndarinnan.

Plats sökes i Halland eller Skåne af ett fullt kompetent fruntimmer, som länge på egen hand skött bättre hushåll och hem, hälist hos änkeman med några minderåriga barn. Bästa ref., betyg och rek. kunna förtes. Eventuellt svar till »Barnkär 35», Iduns exp. f. v. b.

ATT förestå hushåll önskas af medelålders bättre fruntimmer där husmor saknas och äfven där barn finnes, dem hon kan på ett lämpligt sätt handleda. Svar till »Pålitlig», Iduns exp.

Tysk dam,

mycket musikalisk, språkkunnig och hemmastadd inom olika områden, söker för sommarmånaderna en lättare plats i hem på landet. På lön fastes mindre afseende än på ett godtt hem. Svar torde sändas till Fru Ernst Henning, Göteborg, Engelbrektsgatan 10, hvarest utmärkta betyg och ref. finnes att tillgå.

BILDAD, musikalisk, huslig flicka söker plats som hjälp och sällskap. Vidare Norra Inack:Byrån, Malmkillnadsgatan 27, Sthlm. Riks. 85 65. Allm. 111 87.

UNG, bättre musikalisk flicka, önskar plats i familj. Är van vid husliga göromål, kunnig i enklare matlagning och finare handarbeten m. m. Förut innehaft dylik plats. Svar till »Familjemedlem», Mariestad p. r.

BILDAD flicka kunnig i matlagning, bakning, sömnad, handarb. söker plats. Betyg, porträtt genom Norra Inack: Byrån, Malmkillnadsg. 27, Stockholm.

UNG flicka, van vid sjukvård söker lämplig sysselsättning, kan äfven tjänstgöra som lektris och skrifbiträde. Svar till »Sjukvård», Tidningskontoret, Tegnérgatan 18, Stockholm.

EN 21 års flicka med god handstil och som tidvis biträdt med skrifgöromål à länsmanuskontor önskar plats à handelskontor eller dylikt. Svar m. H. E. torde sändas under adress Fru A. Eriksson, Storgatan 5, Nyköping.

I godtt hem

önskar bättre flicka plats, att vara frun till hjälp med hemmets skötande. Har genomgått hushållsskola, är kunnig i kläd- och linnesömnad samt handarbete m. m. Pret. någon lön samt anses som familjemedlem. Svar till »Plats genast», Kosta p. r.

Ung dannet dansk Dame.

Franskalande, uddannet i Klaver hos de förste Professorer i Paris och Köpenhamn, önskar Stilling i en privat Familie (Långgods eller lignende) som Accompanetrice för Sang, Violin etc., samt undervisa i Klaver og Fransk. Svar märkt »Dansk Dame», Post box 61, Linköping.

SEMINARIEBILDAD lärarinna söker pl. på barnhem. Närmare underrättelser lämnas af Fredrika-Bremer-Förbundet.

PRAKTISK, bildad sjukvårderska, önskar arbete för längre eller kortare tid. Svar märkt »A. B.», Sv. Telegramb. Annonnsafd., Helsingborg.

Principaler.

Vid behof af väl rekommenderade biträden och annan personal, så tillskrif Praktiska Skolans Platsbyrå, Katrineholm. Brefsvar mot 2 porton.

UNG, bildad flicka söker plats i familj att undervisa i tyska, franska och musik. Äfven kunnig i husliga göromål. Svar till »1907», Helsingborg p. r.

PLATS att sköta skolhush., att förestå hushållsbestyren i fam. eller dyl. sökes af ung, bättre fru. Kunnig i enkl. sömnad. Kan äfven biträda med läx- o. spelöfn. Svar »Kompetent», Hvetlanda p. r.

18 ARS FLICKA, något kunnig i hushålliga göromål söker plats i god familj från 1 maj att gå frun tillhanda eller dylikt. Små pret., huvudsak väsentligt bemötande. Svar till »Elsa L.», Åmål, p. r.

EN proper flicka, kunnig i franska språket önskar plats i familj att följa med utomlands. Den sökande är kunnig i sömnad och förekommande sysslor samt har utm. betyg och rek. Vidare Tj. b. Idun, Storg. 8. Tel. 77 48.

I fin familj önskar ung flicka från landet att mot fritt vivre deltaga i alla inom hus förekommande göromål. Kunnig i sömnad, handarbete och väfnad. Svar motes tackarsatt till »Anna 1907», Ludvika p. r.

PLATS som husföreståndarinnan eller som sällskap och hjälp, hälist åt äldre herre eller dam, sökes af därtill fullt kompetent fruntimmer. Frisk, barnkär, stilla vänligt sätt. Goda betyg. Svar »H. B.» adre. kapten v. Sydow, Nyköping. Närmare upplysningar äfven hos fru Viotti, Uppsala.

UNG, bildad flicka önskar komma i en god, angenäm familj där hon kan vara som sällskap och hjälp mot fritt vivre, härligt i större prästgård eller herregård. Familjemedlem. Svar till »Värmlandsska», Postkontoret, Vasagatan, Stockholm.

25-ÅRS snäll flicka önskar plats i troende bättre familj att under kunnig husmoders ledning få praktisera att ordentligt sköta ett hem. Har genomgått hushållsskola, är kunnig i sömnad och handarbete. Goda rek. Lön önskas. Svar till »Våren 1907», Mjölby.

SPRÅKLÄRARINNA, fil. kand., som aflagt examen vid seminarium, tjänstgjort i skola och en längre tid i stats utrikes, söker till hösten plats i flickskola (hälist i Stockholm) att undervisa i levande språk (hälist engelska som huvudämne). Svar med lönevillkor till »Suëdois», Home Lausannois, Lausanne.

NURNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 30 48.

Riks. 7 94.